

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁODZI

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA EMAS ZA ROK 2020

Łódź, 13 września 2021 r.

SPIS TREŚCI

Cel i zakres deklaracji środowiskowej	3
Oświadczenie weryfikatora środowiskowego	4
Informacje ogólne	5
Nazwa i adres	5
Organy Funduszu	6
Kontekst organizacji	8
Opis działalności	8
Analiza SWOT	12
Potrzeby i oczekiwania zainteresowanych stron	15
Polityka środowiskowa	19
Opis systemu zarządzania środowiskowego	21
Aspekty środowiskowe	24
Aspekty bezpośrednie	28
Aspekty pośrednie	29
Cele i zadania środowiskowe	33
Cele i zadania środowiskowe związane aspektami środowiskowymi pośrednimi	33
Cele i zadania środowiskowe związane aspektami środowiskowymi pośrednimi	34
Efekty działalności środowiskowej	59
Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami bezpośrednimi	59
Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami pośrednimi	62
Uczestnictwo pracowników w systemie EMAS i współdziałanie ze społecznością lokalną	77

Cel i zakres deklaracji środowiskowej

Celem deklaracji środowiskowej jest dostarczenie wszystkim zainteresowanym stronom, w tym społeczności lokalnej, firmom współpracującym i instytucjom administracji publicznej, informacji dotyczących osiągnięć i efektów działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r.

Deklaracja środowiskowa obejmuje m.in. opis systemu zarządzania środowiskowego, będącego częścią wdrożonego w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm: PN EN ISO 9001:2015; PN-EN ISO 14001:2015, SPZK, wydanie III z kwietnia 2014 r., Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 (EMAS) oraz Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r. 1221/2009 z dnia 25.11.2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) oraz Rozp. Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Ponadto deklaracja zawiera opis aspektów środowiskowych wraz z powiązаныmi z nimi celami i zadaniami środowiskowymi oraz efektami działalności środowiskowej.

Wszystkie prezentowane w deklaracji informacje i dane obejmują okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r.

Fot. 1. Siedziba WFOŚiGW w Łodzi przy ul. Dubois 118.

Oświadczenie weryfikatora środowiskowego

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej reprezentowane przez Dyrektora Joannę Jasińską (nazwisko), o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS PL-V-0002 akredytowany(-a) lub licencjonowany(-a) w odniesieniu do zakresu 64.92 (kod NACE) oświadcza, że przeprowadził(-a) weryfikację, czy obiekt(-y) lub cała organizacja, o których mowa w deklaracji—środowiskowej/uaktualnionej deklaracji środowiskowej(*) organizacji **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi** (nazwa) o numerze rejestracji (jeśli jest dostępny) **PL 2.10-003-75** spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w deklaracji—środowiskowej/zaktualizowanej deklaracji środowiskowej(*) organizacji/obektu(*) dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji/obektu (*) w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Sporządzono w Warszawie dnia 13.12.2021

DYREKTOR
Centrum Certyfikacji Jakości
Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki
i Zarządzania WAT
dr inż. Joanna JASINSKA

Informacje ogólne

Nazwa i adres

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

ul. Dubois 118, 93-456 Łódź

Tel.: 42 663-41-00, fax: 42 633 41-01

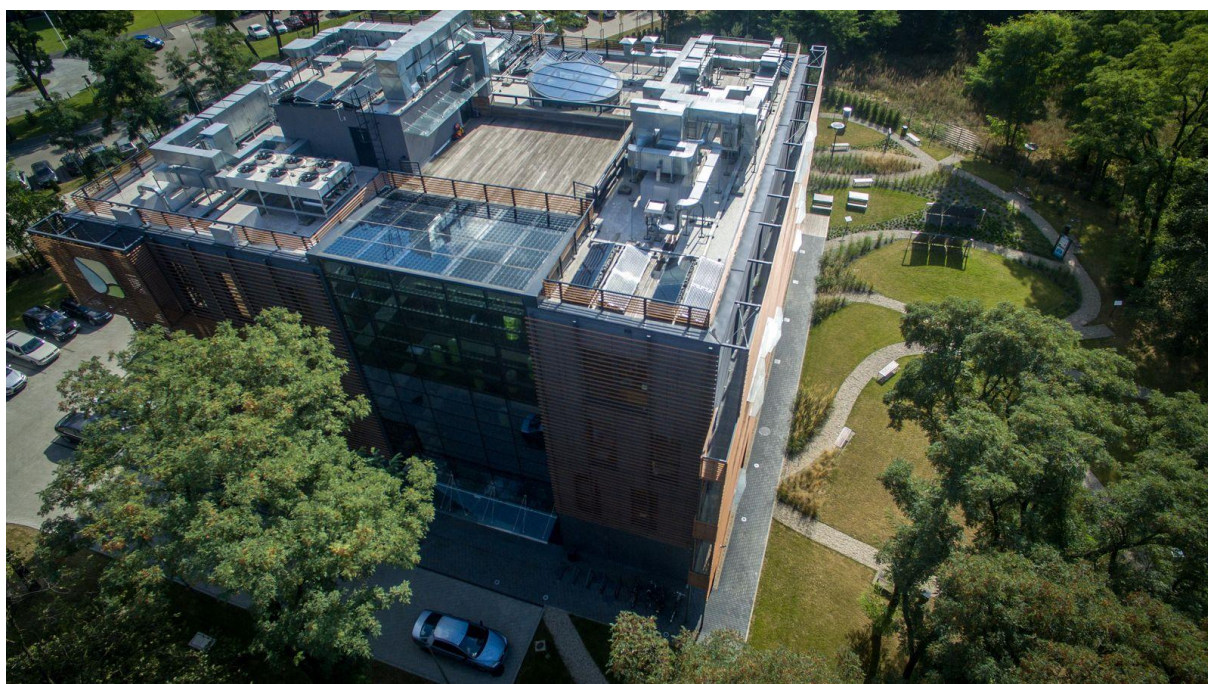
E-mail: fundusz@wfosigw.lodz.pl

Fundusz realizuje swoje zadania ustawowe od roku 2017, w siedzibie zlokalizowanej przy ul. Dubois 118 w Łodzi.

Czterokondygnacyjny, nowoczesny biurowiec zaprojektowano z wykorzystaniem instalacji proekologicznych, opartych między innymi na odnawialnych źródłach energii. Jest to pierwszy tego typu budynek użyteczności publicznej w Łodzi.

Obiekt jest wyposażony w:

- instalację solarną – kolektory słoneczne przetwarzające energię słoneczną na ciepłą, służącą do podgrzewania wody użytkowej;
- instalację grzewczo-chłodzącą, pracującą w oparciu o dolne źródło ciepła, wykorzystujące ciepło lub chłód ziemi;
- instalację fotowoltaiczną – ogniwa fotowoltaiczne, umieszczone na dachu oraz w południowej fasadzie budynku, pobierające energię słoneczną, która przetwarzana jest na energię elektryczną.

Fot. 2. Instalacje fotowoltaiczne na budynku siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Źródłem ciepłej wody użytkowej jest m.in. instalacja solarna (kolektory słoneczne usytuowane są w otoczeniu budynku), natomiast chłodzenie i ogrzewanie pomieszczeń odbywa się poprzez instalację VRV (ze zmiennym przepływem czynnika chłodniczego). Wentylacja części pomieszczeń odbywa się za pomocą uzdatnionego powietrza, przygotowanego wstępnie w poziomym wymienniku gruntowym, wykorzystującym ciepło lub chłód ziemi, z odzyskiem ciepła z powietrza wywiewanego (rekuperacja). Dolne źródło ciepła służy zarówno do chłodzenia, jak i ogrzewania budynku.

Budynek jest zasilany w energię elektryczną z dystrybucyjnej sieci miejskiej, jak również z własnego mikroźródła w postaci mikroinstalacji fotowoltaicznej. Otoczenie budynku oświetlone jest m.in. lampami autonomicznymi ze zintegrowanymi panelami fotowoltaicznymi. Na terenie posesji znajduje się miejsce segregacji odpadów. Ponadto w budynku mieszczą się: sala pokazowo-edukacyjna połączona z konferencyjną, które są wykorzystywane do prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej. W otoczeniu budynku urządzono ścieżki edukacyjne służące propagowaniu zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Organy Funduszu

1. RADA NADZORCZA

W okresie od 1 stycznia do 25 maja 2020 roku Rada Nadzorcza obradowała w składzie:

- **Pan Grzegorz Mroczek** – Przewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Pan Paweł Sałek** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Pan Dariusz Pieniak** – wyznaczony przez Ministra Klimatu spośród przedstawicieli nauk lub organizacji pozarządowych;
- **Pan Dominik Gabrysiak** – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- **Pan Ryszard Marcinkowski** – wyznaczony przez Wojewodę Łódzkiego.

Następnie od 26 maja do 31 grudnia 2020 roku Rada Nadzorcza obradowała w składzie:

- **Pan Grzegorz Mroczek** – Przewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Pan Paweł Sałek** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Pan Dominik Gabrysiak** – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- **Pan Dariusz Pieniak** – wyznaczony przez Ministra Klimatu spośród przedstawicieli nauk lub organizacji pozarządowych;
- **Pan Olgięd Górecki** – wyznaczony przez Wojewodę Łódzkiego.

Obecnie skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

- **Pan Grzegorz Mroczek** – Przewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Pan Paweł Sałek** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Pan Dominik Gabrysiak** – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- **Pan Łukasz Michalski** – wyznaczony przez Ministra Klimatu spośród przedstawicieli nauk lub organizacji pozarządowych;
- **Pan Olgięd Górecki** – wyznaczony przez Wojewodę Łódzkiego.

2. ZARZĄD

W roku 2020 (do chwili obecnej) Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi obradował w następującym składzie:

Prezes Zarządu – **Pan Wojciech Miedzianowski**,

Zastępca Prezesa Zarządu – **Pani Anna Górczyńska**.

3. PEŁNOMOCNIK ZARZĄDU DS. SYSTEMU ZARZĄDZANIA

- **Pani Marzena Ciechulska**.

Obsługę techniczno-organizacyjną organów Funduszu realizujących zadania ustawowe zapewnia **Biuro Funduszu**, w którym w dniu 31.12.2020 r. zatrudnionych było 120 pracowników.

Kontekst organizacji

Opis działalności

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi działa od 1993 roku. Początkowo funkcjonował jako samodzielna instytucja sektora finansów publicznych, a od 2010 r. jako samorządowa osoba prawna w rozumieniu ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. Fundusz prowadzi działalność na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (DZ.U. 220 poz1219 z późn.zm.)

Szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy, określiła Rada Ministrów w rozporządzeniu z dnia 16.11.2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. z 2018 poz. 592). Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wraz z innymi wojewódzkimi funduszami oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej obsługują jedną spójną dziedzinę zadań publicznych: finansowe wspieranie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce.

Fundusz jest istotnym elementem wdrażania regionalnej polityki ochrony środowiska. Udzielając finansowego wsparcia dąży do realizacji celów długoterminowych określonych w Strategii działania WFOŚiGW na lata 2017–2020.

Celem działania wojewódzkich funduszy jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w **art. 400a ust. 1 pkt 2, 2a, 5-22 i 24-42**.

1. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje:

2) *przedsięwzięcia związane z ochroną wód;*

2a) *przedsięwzięcia związane z wdrożeniem programu działań, o którym mowa w art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;*

5) *wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska;*

6) *działania z zakresu zagospodarowania odpadów nielegalnie przemieszczonych, w przypadkach, o których mowa w art. 23-25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1), wspomaganie realizacji zadań przeciwdziałających nielegalnemu przemieszczaniu odpadów, w tym tworzenia miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów, o których mowa w art. 24a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;*

7) *koszty gospodarowania odpadami z wypadków, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;*

8) *przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami;*

8a) *wykonywanie badań i pomiarów związanych z odpadami przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz badań laboratoryjnych w zakresie zawartości metali ciężkich w bateriach lub akumulatorach przez Inspekcję Handlową;*

8b) *finansowanie w całości lub w części wpisów w sprawach prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przed sądami administracyjnymi;*

- 8c) koszty usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 9) przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi, z wyłączeniem remediacji polegających na samooczyszczaniu;
- 9a) przedsięwzięcia związane z niepolegającą na samooczyszczaniu remediacją historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, jeżeli obowiązującym do przeprowadzenia remediacji jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub władająca powierzchnią ziemi jednostka samorządu terytorialnego;
- 10) wydatki na prace, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1752);
- 10a) wspomaganie energooszczędnego budownictwa drewnianego;
- 11) badania i upowszechnianie ich wyników oraz postęp techniczny w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 12) rozwój przemysłu produkcji środków technicznych i aparatury kontrolno-pomiarowej, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej;
- 13) rozwój sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji, służących badaniu stanu środowiska;
- 14) system kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, w szczególności tworzenie baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat;
- 15) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła;
- 16) wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;
- 17) działania polegające na zapobieganiu i likwidowaniu poważnych awarii oraz szkód górniczych, a także ich skutków;
- 18) prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy;
- 19) przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i likwidowanie ich skutków dla środowiska;
- 20) zapobieganie skutkom zanieczyszczenia środowiska lub usuwanie tych skutków, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego;
- 21) przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza;
- 22) wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii;
- 24) wspomaganie ekologicznych form transportu;
- 25) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 25a) opracowywanie audytów krajobrazowych;

- 26) *działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;*
- 27) *opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego;*
- 28) *przedsięwzięcia związane z ochroną i przywracaniem chronionych gatunków roślin lub zwierząt;*
- 29) *przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków;*
- 30) *zadania związane ze zwiększaniem lesistości kraju oraz zapobieganiem szkodom w lasach i likwidacją tych szkód, spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne;*
- 31) *profilaktykę zdrowotną dzieci zamieszkałych na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska;*
- 31a) *zadania związane z racjonalnym wykorzystaniem żywności oraz przeciwdziałaniem jej marnowaniu;*
- 32) *edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;*
- 33) *przygotowywanie i obsługę konferencji krajowych i międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;*
- 34) *działania z zakresu gromadzenia i rozpowszechniania informacji o najlepszych dostępnych technikach oraz działania związane z rejestracją i analizą wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego i wydanych pozwoleń zintegrowanych, o których mowa w art. 206 i 212;*
- 35) *opracowywanie i wdrażanie nowych technik i technologii w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności dotyczących ograniczania emisji i zużycia wody, a także efektywnego wykorzystywania paliw;*
- 36) *wydatki na nabywanie, utrzymanie, obsługę i zabezpieczenie specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej;*
- 37) *wojewódzkie programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza, plany działań krótkoterminowych, programy ochrony przed hałasem, programy ochrony i rozwoju zasobów wodnych, plany gospodarki odpadami, plany gospodarowania wodami oraz krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, a także wspomaganie realizacji i systemu kontroli tych programów i planów;*
- 37a) *zadania służące wsparciu polskich technologii środowiskowych w kraju i za granicą, będące elementami polityki ochrony środowiska i pozostające w kompetencji ministra właściwego do spraw klimatu;*
- 38) *współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;*
- 39) *przygotowywanie dokumentacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mają być współfinansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;*
- 40) *współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej;*

- 41) *współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1834 oraz z 2018 r. poz. 1693);*
- 41a) *przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemu ek zarządzania i audytu (EMAS) oraz systemu weryfikacji technologii środowiskowych (ETV);*
- 42) *inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodne z polityką ochrony środowiska.*

Fundusz działa na terenie województwa łódzkiego i koncentruje się głównie na wspieraniu przedsięwzięć z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony powietrza, ochrony ziemi, ochrony przyrody, badań naukowych, edukacji ekologicznej oraz monitoringu, zapobieganiu i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Udzielanie pomocy finansowej ze środków Funduszu następuje na podstawie umów cywilnoprawnych, zgodnych z Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi oraz z zapisami programów priorytetowych lub regulaminami konkursów.

Ponadto Fundusz udziela dofinansowania na podstawie m.in. następujących dokumentów:

- Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na 2020 rok;
- Procedura udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Proces obsługi Programu Priorytetowego Czyste Powietrze;
- Katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Analiza SWOT WFOŚiGW w Łodzi¹

MOCNE STRONY

wszelkie fakty mające pozytywny wpływ na działalność Funduszu, które WFOŚiGW w Łodzi może kształtować sprawczo, tj. może nimi zarządzać

POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY:

- kompetentna, wykwalifikowana posiadająca doświadczenie zawodowe kadra, umożliwiająca właściwą realizację zadań, w tym w zakresie wdrażania i zarządzania programami operacyjnymi Unii Europejskiej;
- nowa siedziba umożliwiająca prowadzenie działań edukacyjnych i promująca proekologiczne rozwiązania budowlane i instalacyjne;
- Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2015, uwzględniający wymagania środowiskowej normy PN-EN ISO 14001:2015, SPZK oraz EMAS.

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA I POTENCJAŁ FINANSOWY:

- wypracowane zasady gospodarki finansowej i procedury finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, pozwalające na wypłacanie kwot wyższych niż uzyskiwane z opłat i kar środowiskowych;
- wiarygodność finansowa i stabilność potencjału finansowego Funduszu gwarantująca współfinansowanie znacznego zakresu przedsięwzięć;
- wieloletnie doświadczenie w finansowaniu przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej, bliska współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami ochrony środowiska, bankami i przedsiębiorcami sprawiająca, że Fundusz jest wiodącą instytucją finansującą proekologiczne przedsięwzięcia wspierające wdrażanie wojewódzkich i krajowych polityk środowiskowych;
- zorientowanie na beneficjenta oraz terytorialna bliskość do beneficjentów, znajomość środowiskowych aspektów rozwoju kraju i rozwoju województwa, potrzeb i problemów beneficjentów oraz planów inwestycyjnych w województwie, umożliwiająca elastyczność i szybkie reagowanie na bieżące wyzwania;
- podejście niekomercyjne - kierowanie się przy udzielaniu dofinansowania na zadania proekologiczne interesem środowiskowym i publicznym, a nie wyłącznie opłacalnością przedsięwzięć przy zastosowaniu zbiektywizowanego, bezstronnego procesu przyznawania dofinansowania.

SŁABE STRONY

wszelkie fakty mające negatywny wpływ na działalność Funduszu, które WFOŚiGW w Łodzi może kształtować sprawczo – może nimi zarządzać

POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY:

- niejednorodność i słabość cyfrowej wymiany informacji i dobrych praktyk między instytucjami finansującymi zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- brak cyfrowego systemu obsługi beneficjentów (pożyczki, dotacje, przekazanie środków pjb, umorzenia – generator wniosków o dofinansowanie, elektroniczny system rozliczeń);
- mało intuicyjna strona internetowa.

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA I POTENCJAŁ FINANSOWY:

- rozbudowana dokumentacja związana z przyznawaniem i rozliczaniem dofinansowania przedsięwzięć proekologicznych oraz w procesach wewnętrznych Funduszu.

SZANSE

wszelkie fakty mające pozytywny wpływ na działalność Funduszu, których WFOŚiGW w Łodzi nie może kształtować sprawczo (tj. może jedynie na nie reagować)

- zachowanie zdecentralizowanego systemu pobierania i dystrybucji kar i opłat za korzystanie ze środowiska, pozwalające na pozostawienie środków na rynku i utrzymanie wysokiego poziomu zaufania i zadowolenia beneficjentów;
- znaczny strumień środków unijnych z nowej perspektywy na zadania ochrony środowiska i wynikająca z nich szansa dotycząca uczestnictwa Funduszu w realizacji polityk i strategii krajowych i regionalnych;
- nowe instrumenty finansowe Unii Europejskiej, jak również rozszerzony obszar funkcjonowania Funduszu o działalność wspierającą wnioskodawców i beneficjentów;
- nowe obszary zrównoważonego rozwoju: innowacje i nowe technologie;
- rosnąca świadomość ekologiczna i aktywność inwestycyjna w sferze środowiska: samorządów terytorialnych, instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych organizacji pozarządowych i społeczeństwa;
- wysokie i trwałe zapotrzebowanie na środki Funduszu ukierunkowane na poprawę stanu środowiska;
- poprawa ściągalności kar i opłat za korzystanie ze środowiska;
- współpraca z instytucjami publicznymi i komercyjnymi bankami.

ZAGROŻENIA

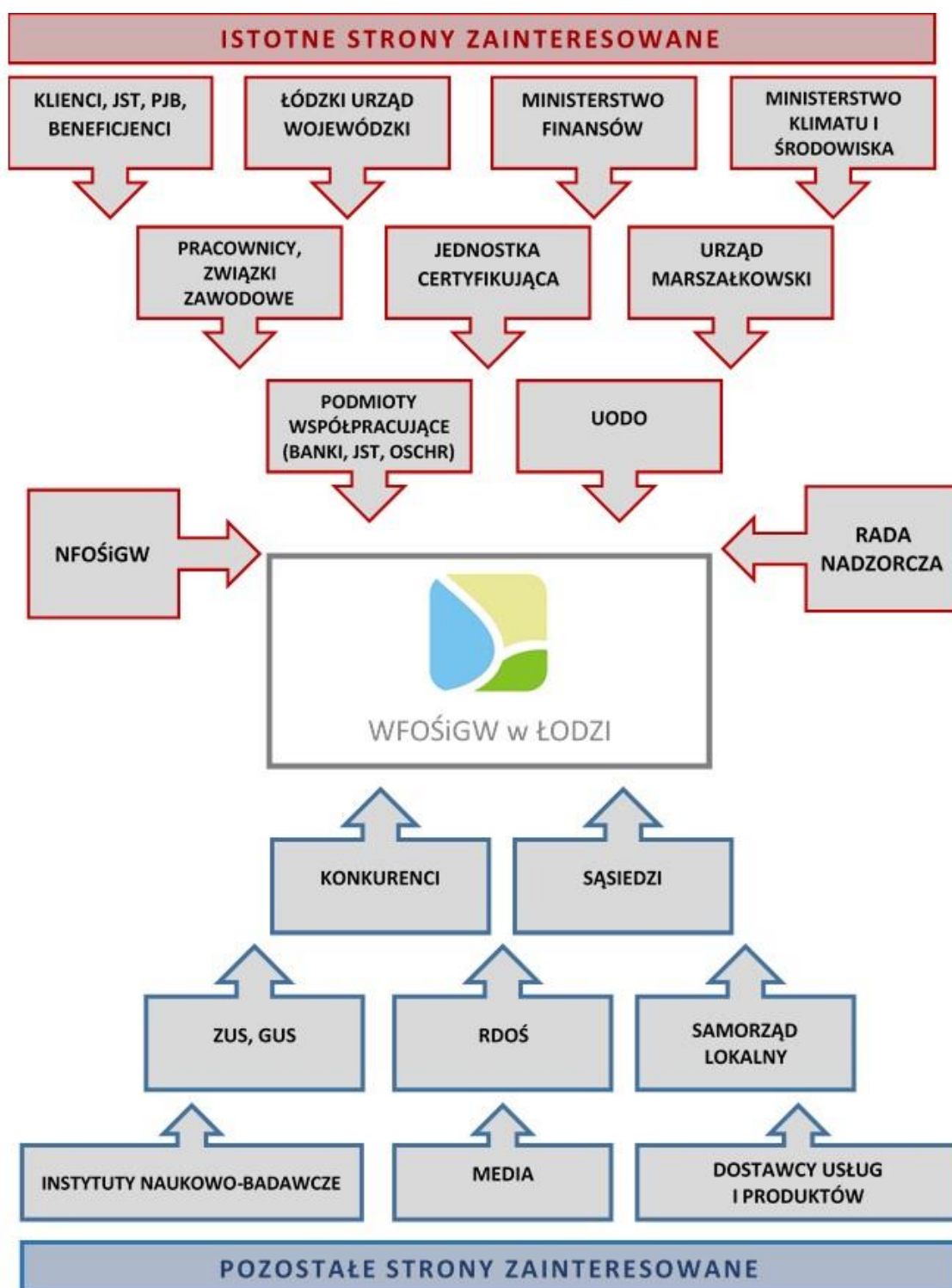
fakty mające negatywny wpływ na działalność Funduszu, których WFOŚiGW w Łodzi nie może kształtować sprawczo, może jedynie na nie reagować

- niekorzystne dla Funduszu zmiany w przepisach prawa m.in. likwidujących lub centralizujących system funduszy, ograniczających wpływy finansowe, katalog finansowanych zadań i samodzielność wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz rolę Funduszu we wdrażaniu polityk w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej jak również tworzenie nowych podmiotów w systemie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które przejmą część kompetencji funduszy;
- ograniczenie możliwości przyznawania dofinansowania przedsiębiorcom ze względu na przepisy prawa wspólnotowego i przepisy krajowe dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej;
- wpływ dekonunktury na obniżenie skłonności beneficjentów - przedsiębiorców do podejmowania ryzyka inwestycyjnego;
- ograniczenie dochodów publicznych i zmniejszenie zdolności inwestycyjnej oraz możliwości zaciągania zobowiązań przez samorzady terytorialne, jednostki budżetowe, a także przedsiębiorców;
- zmniejszenie wielkości środków na wspieranie ochrony środowiska (przy jednoczesnym braku rzeczywistego wpływu na wielkość przychodów ze źródeł ustawowych) w efekcie:
  - zmian ustawowych kierujących część strumienia opłat do innych/nowych instytucji;
  - inwestycji poczynionych w infrastrukturę mających na celu ograniczenie złego wpływu na środowisko;
 oraz zmienność stawek i terminów przekazywania opłat za korzystanie ze środowiska ustalanych przez Ministra Środowiska;
- rosnąca konkurencja sektora bankowego w zakresie możliwego finansowania pożyczkowego w warunkach niskich stóp procentowych.

¹ Wykorzystano analizę SWOT zawartą w „Strategii Działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2017–2020”.

Potrzeby i oczekiwania zainteresowanych stron

Rozpoznanie stron zainteresowanych oraz analizy oczekiwań i wymagań istotnych stron zainteresowanych, które mogą wpływać lub na które może wpływać WFOŚiGW w Łodzi, dokonał Zespół do spraw utrzymania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Ryc. 1. Strony zainteresowane w WFOŚiGW w Łodzi

Tabela 1

Oczekiwania i wymagania istotnych stron zainteresowanych WFOŚiGW w Łodzi

Lp.	Strona zainteresowana:	Oczekiwania i wymagania:
1.	NFOŚiGW	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca w dystrybucji środków. • Przekazywanie informacji o inwestycjach prowadzonych na terenie województwa łódzkiego. • Sprawozdania z gospodarowania środkami Funduszu. • Opiniowanie w zakresie listy przedsięwzięć priorytetowych pod kątem zadań współfinansowanych ze środków UE. • Realizacja programów priorytetowych w tym zadań określonych w umowach o udostępnienie środków. • Realizacja celu generalnego, misji i celów środowiskowych określonych we Wspólnej Strategii.
2.	Ministerstwo Finansów	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe planowanie poziomu wydatków WFOŚiGW w Łodzi (lokowanie wolnych środków). • Przekazywanie informacji o posiadanych udziałach i akcjach. • Przekazywanie sprawozdania z działalności oraz planu działalności i wszystkich zmianach w tych dokumentach.
3.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazywanie Sprawozdania z działalności oraz planu działalności i wszystkich zmianach w tych dokumentach. • Informacja dotycząca realizacji zadań i planowanych efektów ekologicznych. • Informacja o środkach planowanych do przekazania dla pjb. • Przekazywanie informacji dotyczącej kontroli zarządczej (plan działalności, sprawozdanie z wykonania planu działalności i oświadczenia o stanie kontroli zarządczej). Realizacja zapisów Ustawy prawo ochrony środowiska.
4.	łódzki Urząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzór Wojewody nad prawidłowością podejmowanych Uchwał Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi. • Publikacje sprawozdania z działalności w elektronicznym Dzienniku Urzędowym województwa łódzkiego zgodnie z wymaganiami prawnymi.
5.	Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdanie z gospodarowania środkami Funduszu.
6.	Jednostka Certyfikująca Zintegrowany System Zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie przeprowadzenia audytów, • Utrzymanie ZSZ zgodnie z wymaganiami norm ISO, SPZK i EMAS.

Lp.	Strona zainteresowana:	Oczekiwania i wymagania:
7.	Klienci (w tym Klienci indywidualni)/ Beneficjenci/PJB	<ul style="list-style-type: none"> • Uproszczenie zasad i procedur przyznawania środków finansowych. • Dostępność i rzetelność informacji dla Klientów (strona internetowa, spotkania informacyjne, informacja telefoniczna, konsultacje w siedzibie Funduszu). • Szybka, kompleksowa i profesjonalna obsługa. • Szkolenia w zakresie zasad udzielania dofinansowania, procedur udzielania dofinansowania oraz procedur związanych z wypełnianiem wniosków. • Możliwość składania skarg, wniosków i uwag oraz uzyskiwanie szybkiej informacji zwrotnej. • Wysoka jakość świadczonych usług. • Stworzenie punktów konsultacyjnych na terenie województwa. • Możliwość konsultacji i pomocy w zakresie przygotowania i składania wniosków. • Możliwość procedowania związanego wniosków o dofinansowania składanych on-line. • Zapewnienie poufności danych osobowych.
8.	Pracownicy i związki zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Kierowanie na szkolenia, umożliwienie podnoszenia kwalifikacji. • Zapewnienie bezpiecznych warunków pracy. • Funkcjonowanie elastycznego czasu pracy. • Organizacja pracy w tym dostosowanie liczby zadań adekwatnie do możliwości pracowników i czasu pracy. • Możliwość świadczenia pracy w sposób zdalny i zapewnienie technicznej możliwości jej wykonywania. • Postępowanie zgodne z obowiązującym Kodeksem Etyki. • Obiektywne ocenianie pracy i skuteczne motywowanie. • Terminowe wypłacanie wynagrodzeń i innych należnych świadczeń. • Respektowanie praw pracowniczych i ustaleń zgodnie z ustawą o związkach zawodowych oraz Kodeksem pracy. • Wzrost prestiżu i poprawa wizerunku Funduszu.
9.	Rada Nadzorcza	<ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie rzetelnej i wiarygodnej i terminowej informacji o działalności ustawowej. • Profesjonalna obsługa posiedzeń Rady Nadzorczej. • Terminowa realizacja podjętych uchwał. • Realizacja podjętych uchwał zgodnie z funkcjonującymi w Funduszu procedurami oraz z innymi obowiązującymi regulacjami. • Możliwość odbywania posiedzeń w sposób zdalny.

Lp.	Strona zainteresowana:	Oczekiwania i wymagania:
10.	UODO/PUODO	<ul style="list-style-type: none"> • Przetwarzanie danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
11.	Podmioty współpracujące w zakresie udzielania dofinansowania (jst, banki, okręgowe stacje chemiczno-rolnicze)	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskiwanie merytorycznego wsparcia ze strony Funduszu. • Szkolenia pracowników jst. • terminowość i szybkość uzyskiwania informacji dotyczącej przyznania dofinansowania.

Polityka środowiskowa¹

Polityka środowiskowa jest częścią Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Misja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi:

SKUTECZNIE WSPIERAMY DZIAŁANIA NA RZECZ ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZASAD ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Realizując misję oraz mając na uwadze konieczność doskonalenia organizacji, Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zobowiązuje się do spełniania i przestrzegania wymagań wynikających z normy PN-EN ISO 9001:2015, normy PN-EN ISO 14001:2015, Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS oraz Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym.

Ponadto Zarząd WFOŚiGW w Łodzi deklaruje realizację niniejszej Polityki poprzez:

- działanie na rzecz zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska poprzez efektywne i zasadne dofinansowywanie przedsięwzięć mających na celu jego ochronę;
- tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia działaniom służącym temu wdrażaniu oraz jego promocję, a także poprzez współpracę z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami oraz podmiotami mającymi siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- wsparcie doradcze w planowaniu, wdrażaniu inwestycji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii ze wskazaniem dostępnych na rynku źródeł finansowania tych inwestycji;
- rozpowszechnianie szczegółowych informacji o kryteriach i zasadach dofinansowania przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska wśród potencjalnych Beneficjentów;
- przestrzeganie przepisów prawa oraz dobrowolnie podjętych norm w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego;
- identyfikowanie oczekiwań Beneficjentów i monitorowanie poziomu ich zadowolenia;
- zatrudnianie kompetentnego personelu, podnoszenie kwalifikacji i wiedzy pracowników oraz zapewnienie sprawnej organizacji i komunikacji wewnętrznej, warunkujących najwyższą jakość pracy i dobrą współpracę z Beneficjentami;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku Funduszu poprzez uczestniczenie każdego pracownika w procesach doskonalenia działań całej organizacji;
- monitorowanie wszystkich procesów pod kątem możliwości wystąpienia w nich ryzyk/szans, zagrożeń korupcyjnych, a w przypadku wystąpienia ryzyk, podejmowanie właściwych środków zaradczych;
- przestrzeganie zasad i norm etycznych zapisanych w Kodeksie Etyki;
- analizę i nadzór nad pośrednimi i bezpośrednimi aspektami środowiskowymi oraz ustanawianie w tym obszarze celów środowiskowych, w szczególności w zakresie ograniczenia zużycia surowców oraz optymalizacji zużycia energii elektrycznej i ciepłej;
- zwiększanie skuteczności i efektywności procesów zapewniających doskonalenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Realizacja Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz funkcjonowanie Systemu są systematycznie nadzorowane poprzez audyty wewnętrzne i przeglądy zarządzania. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zobowiązuje się do realizacji celów ogólnych Zintegrowanego Systemu Zarządzania, instytucjonalnych oraz wskazanych w Deklaracji Środowiskowej. Pracownicy Funduszu zobowiązani są do aktywnego udziału w utrzymywaniu i doskonaleniu Systemu. Działania podejmowane przez Zarząd oraz Pracowników WFOŚiGW w Łodzi ukierunkowane są na osiągnięcie jak najwyższych standardów obsługi Beneficjentów, zaufaniu do funkcjonowania w zakresie przejrzystości i bezstronności podejmowanych decyzji oraz na szerzeniu idei poszanowania środowiska naturalnego.

Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania Funduszu jest znana, realizowana przez naszych pracowników i publicznie dostępna.

Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi

Wojciech Miedzianowski

7 czerwca 2018 r.

¹ Polityka obowiązująca w 2020 r.

Opis systemu zarządzania środowiskowego

W Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi funkcjonuje i jest doskonalony Zintegrowany System Zarządzania.

W celu poprawy organizacji pracy i uzyskania wysokiej jakości obsługi Klientów oraz mając na uwadze konieczność racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych i szerzenia idei ochrony środowiska, Fundusz wdrożył system zarządzania jakością i środowiskiem, zgodny z międzynarodowymi normami ISO 9001:2009 i ISO 14001:2004 w zakresie **finansowego wspierania przedsięwzięć z obszaru ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie województwa łódzkiego.**

Kolejnym etapem rozwoju systemu zarządzania w WFOŚiGW w Łodzi było wdrożenie w 2013 r. Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Stanowi on część systemu zarządzania, ukierunkowanego na zapewnienie zaufania co do tego, że organizacja wdrożyła rozwiązania eliminujące lub w znacznym stopniu ograniczające możliwość występowania zjawisk korupcyjnych i rozwiązania te nadzoruje i doskonali.

W 2015 r. zakończono prace związane z dostosowaniem funkcjonującego Zintegrowanego Systemu Zarządzania do wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). W dniu 23.05.2016 r. WFOŚiGW w Łodzi został wpisany do rejestru EMAS, prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Fot. 3. Uroczystość wręczenia certyfikatów EMAS.

W 2018 r. zakończono dostosowywanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania do wymagań nowych norm ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 oraz załączników I-III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r. 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W roku 2020 dostosowano Zintegrowany System Zarządzania do wymagań Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu

Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W dniach 9–10 listopada 2020 r. jednostka certyfikująca - Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. przeprowadziła II audyt nadzoru Zintegrowanego Systemu Zarządzania na zgodność z wymaganiami norm: PN-EN ISO 9001:2015-10, PN-EN ISO 14001:2015-09 i Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Na podstawie dokumentacji audytu i rekomendacji audytora wiodącego Zarząd PCBC S.A. podjął decyzję o utrzymaniu certyfikatu.

W dniach 14–15 grudnia 2020 r. jednostka certyfikująca - Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Centrum Certyfikacji Jakości pozytywnie zweryfikowała i zwalidowała Deklarację Środowiskową EMAS za rok 2019. W marcu 2021 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska podjął decyzję utrzymującą WFOŚiGW w Łodzi w rejestrze organizacji zarejestrowanych w krajowym systemie ekozarządzania i audytu EMAS.

Główne założenia funkcjonującego **Zintegrowanego Systemu Zarządzania**:

- zastosowanie podejścia procesowego w zarządzaniu Funduszem;
- doskonalenie prowadzonych działań dzięki systematycznym przeglądom i audytom wewnętrznym oraz ukierunkowanie na zwiększenie zadowolenia zarówno pracowników Funduszu jak i klientów zewnętrznych;
- zapewnienie nadzoru nad procesami oraz środków i zasobów niezbędnych do ich funkcjonowania;
- stałą orientację na potrzeby i wymagania Klientów.

Dokumentacja Zintegrowanego Systemu Zarządzania zawiera między innymi:

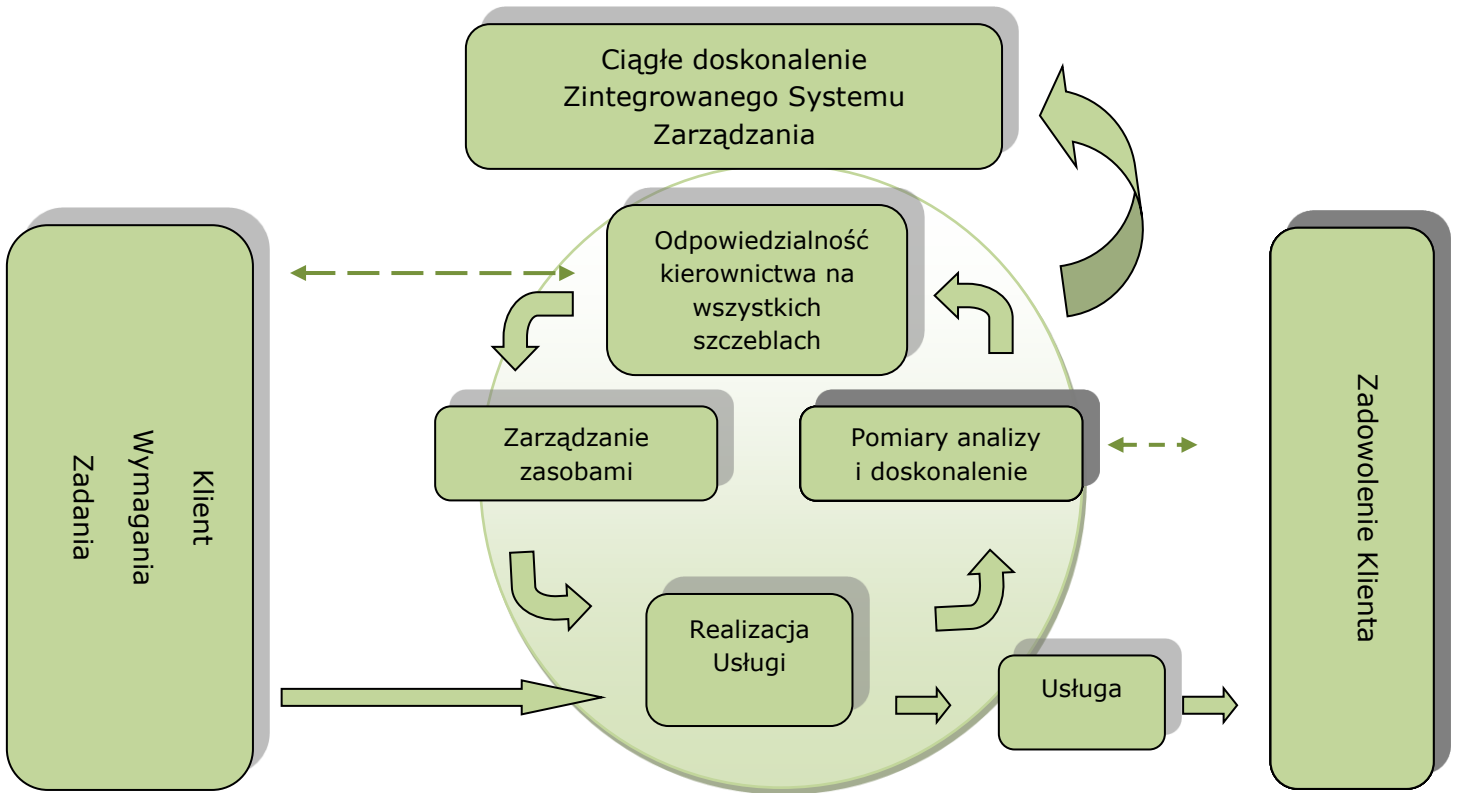
- Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- cele ogólne oraz cele szczegółowe na dany rok;
- Księgę Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- procedury i zapisy;
- dokumenty, w tym zapisy niezbędne do zapewnienia skutecznego planowania, przebiegu i nadzorowania procesów.

Procedury związane bezpośrednio z zarządzaniem środowiskowym:

- PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad znaczącymi aspektami środowiskowymi”;
- PS-23 „Gotowość i reagowanie na awarie”;
- PS-25 „Identyfikowanie przepisów prawnych i innych wymagań związanych z funkcjonowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz nadzór nad ich stosowaniem”.

Istotnym dokumentem są również „Zasady proekologicznych standardów działań w WFOŚiGW w Łodzi”. Jest to zbiór zasad, standardów i zachowań, którymi winien kierować się w swoim postępowaniu i pracy każdy Pracownik Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Ogólny model Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Funduszu przedstawia poniższy schemat:

Hierarchię dokumentów w systemie przedstawia poniższy schemat:

Funkcjonowanie i skuteczność Zintegrowanego Systemu Zarządzania w WFOŚiGW w Łodzi jest potwierdzana corocznie w czasie Przeglądu Zarządzania.

Aspekty środowiskowe

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wpływa na środowisko zarówno w sposób bezpośredni (np. poprzez: emisję zanieczyszczeń do powietrza z eksploatacji samochodów służbowych, wytwarzanie odpadów, zużycie wody i energii elektrycznej przez pracowników), jak i w sposób pośredni, poprzez ustawową działalność związaną z finansowym wspieraniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa łódzkiego. Z pierwszym rodzajem działalności związane są bezpośrednie aspekty środowiskowe, a z działalnością ustawową – pośrednie aspekty środowiskowe. Z uwagi na specyfikę prowadzonej przez Fundusz działalności, pośrednie aspekty środowiskowe są dominujące.

Od stycznia 2016 r. WFOŚiGW w Łodzi prowadzi działalność w siedzibie przy ul. Dubois 118 w Łodzi. Budynek został zaprojektowany z myślą o energooszczędności. Zastosowano w nim szereg rozwiązań proekologicznych, dzięki którym na bieżąco są monitorowane zidentyfikowane aspekty środowiskowe.

Nieruchomość WFOŚiGW w Łodzi zasilana jest w energię elektryczną i ciepłą zarówno ze źródeł konwencjonalnych (sieci miejskie), jak i odnawialnych (mikroinstalacja fotowoltaiczna, dolne źródło ciepła, panele słoneczne, gruntowy powietrzny wymiennik ciepła) oraz w wodę z sieci miejskiej. Do nawadniania terenów zielonych Fundusz wykorzystuje podczyszczone w separatorze substancji ropopochodnych wody opadowe. Ścieki sanitarne odprowadzane są do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Na zakup i dystrybucję energii elektrycznej i ciepłej oraz wody, a także na odprowadzanie ścieków sanitarnych, WFOŚiGW w Łodzi ma zawarte umowy z odpowiednimi gestorami (Elektra S.A., PGE Dystrybucja, Veolia Energia Łódź S.A., ZWiK Sp. z o.o.).

Fot. 4. Budki lęgowe na terenie Funduszu.

Eksploatując budynek oraz poszczególne instalacje, Fundusz utrzymuje je we właściwym stanie technicznym zlecając m.in. okresowe przeglądy wykonywane przez wykwalifikowane firmy oraz wypełniając związane z eksploatacją obowiązki wynikające z przepisów prawa.

Budynek wraz z infrastrukturą, zespołem parkingów i dróg wewnętrznych podlega obowiązkowym okresowym kontrolom mającym na celu sprawdzenie ich stanu technicznego, zgodnie z wymogami ustawy Prawo budowlane. Wyniki kontroli są odnotowywane w protokole z kontroli, który jest archiwizowany przez służby administracyjne Funduszu oraz w prowadzonych przez Fundusz księzkach obiektu budowlanego.

Instalacja grzewczo-chłodząca wraz z zamontowanymi w niej urządzeniami podlega obowiązkowym, wykonywanym przez firmy posiadające odpowiednie uprawnienia i certyfikaty, przeglądom, zgodnie z wymogami ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych. Zarówno wyniki przeglądów, jak i każda czynność wykonywana przy tej instalacji jest dokumentowana przez Fundusz elektronicznie w prowadzonym przez Sieć badawczą Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej.

Pozostałe instalacje (m.in. instalacja sygnalizacji pożaru, instalacja hydrantów ppoż., instalacja wentylacji mechanicznej, instalacja fotowoltaiczna, solarna, zespół prądotwórczy, separator koalescencyjny i in.) są regularnie serwisowane, zgodnie z wytycznymi ich wykonawców, na podstawie zawieranych umów i zleceń udzielanych wyspecjalizowanym firmom.

Zgodnie z wymogami prawa miejscowego wytworzone w Funduszu odpady są segregowane i zgodnie z zadeklarowanymi przez Fundusz ilościami przekazywane wyspecjalizowanej firmie świadczącej usługi komunalne odbioru odpadów, z którą Fundusz podpisał umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Fot. 5. Ścieżka edukacyjna na terenie siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Zarząd i pracownicy, mając świadomość wpływu na środowisko wynikającego z działalności administracyjno-biurowej, w tym zużywanej energii, zużywanej wody oraz odprowadzanych ścieków, przestrzegają zapisów „Zasad proekologicznych standardów działań w WFOŚiGW w Łodzi”, wprowadzonych Zarządzeniem Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Łodzi Nr 06/2012 z dnia 31.01.2012 r.

Dbając o środowisko pracownicy Funduszu racjonalnie i oszczędnie wykorzystują eksploatacyjne materiały biurowe. W Biurze obowiązuje zasada dwustronnego drukowania, kolorowe wydruki stosowane są tylko wtedy, gdy jest to niezbędne. Drukarki zostały ustawione w opcji oszczędnego zużycia tonerów. Toner są dostarczane przez firmę, która na podstawie zawartej umowy jest zobowiązana do ich odbioru i przekazywania protokołów/kart odpadu.

Zużyty lub niesprawny sprzęt elektryczny i elektroniczny jest przechowywany w oddzielnym pomieszczeniu, a po zakończeniu procedury likwidacyjnej jest przekazywany do wyspecjalizowanych firm zajmujących się recyklingiem.

W Biurze prowadzona jest również zbiórka zużytych baterii, które są oddawane do wyznaczonych punktów ich odbioru.

Pracownicy WFOŚiGW w Łodzi prowadzą selektywną zbiórkę odpadów. Umowy zawierane z firmami zapewniającymi usługę sprzątnięcia pomieszczeń Biura, nakładają na Wykonawcę obowiązek opróżniania pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz umieszczania segregowanych odpadów w odpowiednich pojemnikach zlokalizowanych na zewnątrz budynku.

Aspekty środowiskowe w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi są identyfikowane i nadzorowane w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, na podstawie Procedury PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad wyznaczonymi znaczącymi aspektami środowiskowymi” oraz załącznika nr 1 do niniejszej Procedury tj. „Rejestru aspektów środowiskowych” i załącznika nr 2 tj. „Planu nadzorowania aspektów środowiskowych”.

Zapisy zawarte w procedurze PS-25 „Identyfikowanie przepisów prawnych i innych wymagań związanych z funkcjonowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz nadzór nad ich stosowaniem” zapewniają zgodny z prawem sposób postępowania.

Ocena zgodności dokonywana jest w na podstawie formularza „Lista wymagań prawnych z zakresu ochrony środowiska z powiązanymi z nimi aspektami środowiskowymi oraz określenie zasad wykonywania okresowej oceny zgodności” stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej procedury.

Zidentyfikowane aspekty pośrednie, które **uznane za znaczące**, odpowiadają celom przyjętym w Strategii Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2017–2020.

Aspektem środowiskowym pośrednim, uznanym za znaczący, jest udzielanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na proekologiczne zadania lub inwestycje. Udzielanie dofinansowania jest „produktem”, którego cykl życia rozpoczyna się rozpoznaniem potrzeb rynku – zarówno klientów, jak i środowiska naturalnego, analizą uwarunkowań prawnych i możliwości finansowych Funduszu. Następnym etapem jest planowanie, w tym ustalenie warunków i kryteriów udzielania dofinansowania oraz odbiorców pomocy, opracowanie koncepcji w ramach odpowiednich dziedzin ochrony środowiska programów priorytetowych, konkursów, a następnie zabezpieczenia środków w Planie Działalności, w tym w Planie Finansowego Wsparcia oraz w Planie Finansowym.

W kolejnym etapie Fundusz prowadzi akcje promocyjne mające na celu rozpowszechnianie informacji o produktach, jakimi są np. programy priorytetowe czy konkursy, poprzez dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców z terenu województwa łódzkiego.

W 2020 roku pandemia COVID-19 wymusiła ograniczenie kontaktów bezpośrednich z potencjalnymi Beneficjentami Funduszu w zakresie prowadzonych działań promocyjnych. Działania te zostały

dostosowane do obowiązujących rygorów sanitarnych. WFOŚiGW w Łodzi prowadził działania promocyjne m.in. na stronie internetowej, na profilu w portalu społecznościowym Facebook, w radio i TV, gazetach regionalnych oraz poprzez banery informacyjne wyświetlane na ekranach LCD Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej.

Etapy realizacji:

- nabór wniosków,
- ocena formalna i merytoryczna – w tym planowanych do osiągnięcia efektów ekologicznych i rzeczowych, które są celem przygotowanego produktu,
- zawarcie umowy, której realizacja jest kontrolowana w terenie przez pracowników Funduszu.

Ten etap cyklu życia produktu upływa w chwili zakończenia realizacji dofinansowanego zadania i potwierdzenia osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i rzeczowego. Kolejną, najdłuższą fazą cyklu jest spłata zobowiązania przez beneficjenta, jeśli dofinansowanie jest zwrotne. Zakończenie wymaganych spłat oraz upływ okresu trwałości zadania kończy życie produktu. Należy podkreślić, iż efekt ekologiczny i rzeczowy osiągnięty w wyniku realizacji zadania, nie kończy się wraz z ustaniem życia samego produktu – efekt trwa dalej i ma wymierny, długotrwały wpływ na stan środowiska naturalnego, zdrowie mieszkańców oraz atrakcyjność obszaru, na którym był realizowany.

Do **oceny aspektów środowiskowych** bezpośrednich stosowana jest metodyka, zgodna z Załącznikiem nr I do rozporządzenia WE 1221/2009 EMAS. Pozwala ona na zapewnienie powtarzalności procesu oceny oraz wyboru znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych.

Stosowane kryteria to:

- Istnienie wymogów wynikających z odpowiedniego prawodawstwa z zakresu ochrony środowiska;
- Potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska naturalnego, w tym dla bioróżnorodności biologicznej;
- Wrażliwość środowiska lokalnego, regionalnego lub globalnego;
- Rozmiar, liczba, częstotliwość i odwracalność aspektu lub oddziaływania;
- Znaczenie dla zainteresowanych stron, w tym pracowników organizacji.

Zasady przeprowadzania oceny aspektów środowiskowych określone są w procedurze PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad znaczącymi aspektami środowiskowymi” i mogą być udostępniana zainteresowanym stronom.

Ocena zgodności spełnienia wymagań prawnych i innych w odniesieniu do aspektów środowiskowych jest przeprowadzana raz w roku. Ocenę za 2020 r. przeprowadzono w czerwcu 2021 r.

Zarząd oraz Biuro WFOŚiGW w Łodzi, mając na uwadze skalę wpływu własnej działalności na środowisko, doskonalili działania zmierzające do zmniejszania negatywnego wpływu na nie, zwiększając jednocześnie efektywność finansowego wspierania przedsięwzięć.

Podejmowane działania są zgodne z obowiązującą Polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Zintegrowanym Systemem Zarządzania (zgodnie z normami PN-EN ISO 9001:2015, PN-EN 14001:2015, EMAS oraz Systemem Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym).

Na podstawie procedury zarządzania ryzykiem w WFOŚiGW w Łodzi, kierownicy zespołów oraz osoby zatrudnione w wieloosobowych lub na samodzielnych stanowiskach pracy dokonują **identyfikacji i oceny ryzyka** w odniesieniu do celów i zadań realizowanych w podległych im komórkach organizacyjnych, w tym w odniesieniu do celów i zadań mających wpływ na aspekty środowiskowe pośrednie. Ryzyka rozumiane jako zagrożenia są identyfikowane i przyporządkowywane do odpowiedniego obszaru tj. do ryzyka strategicznego, finansowego, operacyjnego, korupcyjnego, a następnie przypisane do określonej kategorii. Po dokonaniu analizy ryzyka i ustaleniu poziomu, dla którego może ono być akceptowalne, określa się metody przeciwdziałania dla ryzyka, wskazując

jednocześnie ich właścicieli, metody przeciwdziałania oraz termin monitoringu. Analogicznie podejście jest stosowane w odniesieniu do szans.

Kompleksowe informacje o rodzaju i istotności występujących w Funduszu ryzyk i szans dokumentowane są w rejestrze. Następnie przeprowadza się monitoring dla ryzyk o poziomie istotności nieakceptowalnym. Wyniki monitoringu brane są pod uwagę w procesie ich identyfikacji przeprowadzonym w kolejnym roku. W roku 2020 oprócz identyfikacji ryzyk, dokonano identyfikacji szans tj. zdarzeń o określonym prawdopodobieństwie, których wystąpienie może mieć korzystny wpływ na realizację celów i zadań Funduszu (ryzyka utraconych korzyści).

Ryzyka i szanse zawarte są w Rejestrze, stanowiącym Załącznik nr 2 do Procedury Zarządzania Ryzykiem są monitorowane i podlegają ciągłemu doskonaleniu.

Aspekty bezpośrednie

Użytkowanie i eksploatacja nieruchomości, w której Fundusz prowadzi działalność w niewielkim zakresie wpływa na środowisko, z uwagi na to związane z tym aspekty bezpośrednie ocenione zostały jako nieznaczące. Pracownicy Funduszu oszczędnie i racjonalnie gospodarują zasobami środowiska.

W procesie doskonalenia systemu zarządzania Fundusz koncentruje się na stałym ograniczaniu negatywnego wpływu na środowisko, związanego z następującymi bezpośrednimi aspektami środowiskowymi:

Tabela 2
Lista aspektów bezpośrednich

Lp.	Aspekt środowiskowy bezpośredni	Wpływ na środowisko
1.	Zużycie paliw płynnych	Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego m.in. dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów; Zużywanie zasobów naturalnych (kopalin)
2.	Zużycie energii elektrycznej	
3.	Zużycie energii odnawialnej	
4.	Zużycie energii cieplnej (CO, ciepła woda)	
5.	Emisja gazów i pyłów do powietrza (źródła inne niż ogrzewanie)	Zanieczyszczenie powietrza, wzrost efektu cieplarnianego
6.	Emisja awaryjna fluorowanych gazów cieplarnianych (np. R407c, R410a)	Zużywanie zasobów naturalnych
7.	Zużycie wody. Pobór wody z wodociągu miejskiego	
8.	Odprowadzanie ścieków sanitarnych poprzez instalację kanalizacyjną innego podmiotu, do miejskiej sieci kanalizacyjnej	
9.	Odprowadzenie ścieków deszczowych do własnego zbiornika retencyjnego	Obciążanie środowiska ściekami
10.	Odpad – odpadowy toner, kod: 160214	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych (drewna i wody), emisja gazów przy produkcji
11.	Odpad – papier i tektura – kod: 200101	
12.	Odpad – opakowania z papieru i tektury – kod: 150101	
13.	Odpad – opakowania z tworzyw sztucznych – kod: 150102	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami;

14.	Odpad – opakowania ze szkła – kod: 150107	Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji
15.	Odpad - zużyte źródła światła zawierające rtęć (np.: świetlówki, tzw. żarówki kompaktowe) kod: 160213*	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji
16.	Odpad – monitory ekranowe, laptopy, kod: 160213*	
17.	Odpad – opakowania aerozolowe kod: 150111*	
18.	Odpad – zużyte UPS kod: 160601*	
19.	Odpad – zużyte opakowania po substancjach niebezpiecznych (po farbach, rozpuszczalnikach, środkach chwastobójczych) kod: 150110*	
20.	Odpad – substancje ropopochodne z separatora kod: 130508	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji (Odbierane przez firmy zewnętrzne, zgodnie z umową/zleceniem)
21.	Odpad – zużyty sprzęt elektroniczny (np.: komputery, klawiatury, myszki, telefony komórkowe) kod: 160214	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji (Odbierane przez firmy zewnętrzne, komunalne)
22.	Odpad zużyte baterie, kod: 160604, 160605	Zanieczyszczenie środowiska hałasem
23.	Odpady zielone – w grupie odpadów komunalnych kod: 200201	Ewentualne zanieczyszczenie atmosfery
24.	Odpady komunalne (typowe pozostałości tzw. socjalno-bytowe)	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami
25.	Emisja hałasu	
26.	Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – zanieczyszczenie środowiska emisją zanieczyszczeń do powietrza	
27.	Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – odpady powstałe w wyniku pożaru	

* Aspekty bezpośrednie przyszłe

Aspekty pośrednie

Pośrednie aspekty środowiskowe są aspektami znaczącymi i związane są z działalnością, do której powołany został Fundusz, zgodnie z zapisami określonymi w ustawie Prawo Ochrony Środowiska.

W Strategii Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2017–2020 (opublikowana na stronie internetowej – www.wfosigw.lodz.pl) określony został cel generalny jakim jest:

"Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku przy pełnym oraz zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju wykorzystaniu środków pochodzących z Unii Europejskiej na ochronę środowiska i gospodarkę wodną."

Cel generalny jest realizowany w ramach **pięciu dziedzinowych celów środowiskowych** oraz **celów instytucjonalnych** wynikających z przeprowadzonej analizy SWOT WFOŚiGW w Łodzi.

Dziedzinowe cele środowiskowe:

- Adaptacja do zmian klimatu;
- Ochrona powietrza;
- Ochrona wód;
- Gospodarka odpadami;
- Różnorodność biologiczna.

Działania realizowane przez Fundusz ukierunkowane są na poprawę stanu środowiska, optymalne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej, wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zrównoważone i efektywne korzystanie z zasobów oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego. W celu wytyczenia kompleksowych i skoordynowanych kierunków działań w poszczególnych obszarach priorytetowych, wsparcie kierowane jest również na tworzenie dokumentów o charakterze programowym i planistycznym. Istotne znaczenie odgrywa wspomaganie monitoringu środowiska, który ma na celu ocenę stanu środowiska i zachodzących w nim zmian, co w konsekwencji może stanowić podstawę do podejmowania działań naprawczych i korygujących.

Za priorytet wspomagający realizację wszystkich działań, niezbędny do wypełnienia misji i osiągnięcia celu generalnego Funduszu, uznano edukację ekologiczną, czyli działania w zakresie poszerzania wiedzy, kształtowania postaw proekologicznych oraz indywidualnej odpowiedzialności za środowisko.

Fot. 6. Ścieżka edukacyjna na terenie siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Tabela 3
Lista aspektów pośrednich

Lp.	Obszar priorytetowy aspektu środowiskowego pośredniego	Aspekt środowiskowy pośredni	Wpływ środowiskowy pośredni
1.	Adaptacja do zmian klimatu	Powstawanie odpadów, ścieków, emisja pyłów i gazów, ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych	Zapobieganie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód, susza, łagodzenie skutków powodzi, wicher, stepowienia, przeciwdziałanie wymieraniu gatunków roślin i zwierząt, ochrona przed gatunkami inwazyjnymi
2.	Ochrona powietrza	Emisja pyłów i gazów; Hałas	Ograniczenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego m.in. dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów; Ograniczenie globalnego ocieplenia, niszczenia warstwy ozonowej i zakwaszenia atmosfery; Ograniczenie hałasu
3.	Ochrona wód	Intensywna eksploatacja wód podziemnych i powierzchniowych – zużycie zasobu naturalnego – wody; Powstawanie i odprowadzanie ścieków; Powódź – zniszczenie terenów – powstanie odpadów, powstawanie zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych (ścieki); Intensywne rolnictwo – emisja do środowiska środków ochrony roślin oraz produktów ubocznych hodowli zwierząt gospodarskich, powstawanie odpadów – niekorzystne zmiany chemizmu gleb – zanieczyszczenie gleby, wód powierzchniowych i podziemnych	Zapobieganie, uniknięcie lub minimalizacja zużycia lub zanieczyszczenia zasobów wodnych; Stworzenie warunków do samoregulacji środowiska naturalnego; Wpływ na zachowanie we właściwym stanie ekosystemów wodnych; Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki; Ograniczanie skutków powodzi i ochrona przeciwpowodziowa
4.	Gospodarka odpadami	Powstawanie odpadów; Powódź, wichury, pożary – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów, zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych; Intensywne rolnictwo – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów – zanieczyszczona gleba, wód powierzchniowych i podziemnych	Zapobieganie powstawaniu odpadów lub ich ograniczenie; Wykorzystanie odpadów w procesie recyklingu; Odzyski oraz unieszkodliwianie odpadów; Przywracanie środowiska do stanu sprzed zaistnienia zanieczyszczenia lub do stanu zbliżonego do poprzedniego; Ograniczenie lub uniknięcie zanieczyszczenia gruntu
5.	Różnorodność biologiczna	Zabudowa terenów – ograniczanie powierzchni biologicznie czynnych; Wprowadzanie organizmów obcych do środowiska; Nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych – zużycie wód, wykorzystanie terenów; Powstawanie odpadów; Intensywne rolnictwo – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów – zanieczyszczona gleba, wód powierzchniowych i podziemnych (ścieki)	Zachowanie, zróżnicowane, użytkowanie oraz odnawianie zasobów, tworów i składników przyrody

Zarządzanie aspektami środowiskowymi

Fundusz wspiera w formie preferencyjnego dofinansowania przedsięwzięcia wskazane w ustawie Prawo ochrony środowiska. Udzielanie pomocy finansowej następuje w formie finansowania zwrotnego, które stanowią pożyczki, a także finansowania bezzwrotnego, które stanowią:

- dotacje;
- przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym;
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej;
- inne wydatki na ochronę środowiska.

Podstawową formę wydatkowania środków przez Fundusz stanowią pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach, które mogą być częściowo umorzone. Ustalając zasady i warunki dofinansowywania przedsięwzięć, ogłaszając programy priorytetowe oraz konkursy zgodne z celami i priorytetami wynikającymi z wojewódzkiego programu ochrony środowiska, Fundusz wnosi swój wkład w ciągłą poprawę stanu środowiska w województwie łódzkim. Biorąc pod uwagę charakter działalności Funduszu, jego misję i cel generalny, pośrednie aspekty środowiskowe zostały uznane jako znaczące.

Aspekty środowiskowe w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi są identyfikowane, oceniane raz w roku, przed Przeglądem Zarządzania oraz na bieżąco nadzorowane.

Cele i zadania środowiskowe

Cele i zadania środowiskowe związane z aspektami środowiskowymi bezpośrednimi

Podstawą opracowania celów i zadań środowiskowych jest Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Cele ogólne zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych aspektów środowiskowych i stanowią punkt wyjścia do wskazania celów szczegółowych i zadań środowiskowych na dany rok.

Niżej wymienione cele i zadania związane z użytkowaniem i eksploatacją nieruchomości, w której Fundusz prowadzi działalność są monitorowane.

Cele ogólne:

- I. Racjonalne korzystanie z materiałów biurowych;
- II. Racjonalne korzystanie z zasobów i sprzętu biurowego.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczanie zużycia energii elektrycznej

Zadania:

- 1.1. Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania energii tj. np. wyłączanie światła, korzystanie z drukarek i komputerów w trybie „oszczędzania energii”;
- 1.2. Monitorowanie i bieżąca wymiana sprzętu elektrycznego i elektronicznego będącego na wyposażeniu Biura.

2. Ograniczanie zużycia wody

Zadania:

- 2.1. Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania wody, montaż w budynku baterii umywalkowych na fotokomórkę;
- 2.2. Monitorowanie poprawnego działania instalacji wodno-kanalizacyjnej na terenie Biura – niezwłoczne reagowanie na awarie.

3. Ograniczanie zużycia papieru

Zadania:

- 3.1. Drukowanie dwustronne;
- 3.2. Elektroniczny obieg niektórych dokumentów wewnętrznych i zewnętrznych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

4. Utrzymanie selektywnej zbiórki odpadów

Zadania:

- 4.1. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, zgodnie z wymaganiami prawa lokalnego;
- 4.2. Prowadzenie zbiórki tonerów oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 4.3 Dokonywanie systematycznych przeglądów miejsc magazynowania odpadów.

Cele i zadania środowiskowe związane z aspektami środowiskowymi pośrednimi

Cele i zadania długoterminowe związane z aspektami pośrednimi zostały określone w Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2017–2020 zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 70/IX/2016 z dnia 26.09.2016 r.

Cele i zadania krótkoterminowe wynikają z „Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi” ustalane są każdego roku na rok kolejny oraz z uchwalanych programów priorytetowych i ogłaszanych konkursów.

Zarządzanie środowiskowe aspektami pośrednimi odbywa się poprzez realizację założeń w zakresie działalności ustawowej przyjętych do Planu działalności WFOŚiGW w Łodzi na dany rok, w tym w ramach przyjętych budżetów programów priorytetowych i konkursów. Plan działalności na rok 2020 zatwierdzony został uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 94/XI/2019 z dnia 28.11.2019 r. W 2020 r. Plan był dwukrotnie zmieniony: uchwałą Rady Nadzorczej nr 40/V/2020 z dnia 22.05.2020 r. oraz uchwałą nr 118/XI/2020 z dnia 25.11.2020 r.

Poniżej zaprezentowano cele i zadania wynikające z Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2020 rok zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 46/VI/2019 z dn. 25.06.2019 r. (kolejność pozycji na Liście przedsięwzięć priorytetowych została dostosowana do opisu aspektów pośrednich w niniejszej deklaracji).

1. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

1.1 Prace rewaloryzacyjne realizowane na terenach lub obiektach objętych ochroną zgodnie z:

- ustawą o ochronie przyrody;
- ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – dotyczy terenów publicznie dostępnych.

1.2 Zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę cennych siedlisk przyrodniczych, cennych gatunków zwierząt, roślin, grzybów i ich siedlisk na obszarach NATURA 2000, w parkach krajobrazowych, rezerwach, obszarach chronionego krajobrazu i na innych formach obszarowych ochrony przyrody.

1.3 Wspieranie rozwoju urządzonej zieleni na terenach zurbanizowanych.

2. OCHRONA POWIETRZA

2.1 Inwestycje zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz wzrostu efektywności energetycznej realizowane na terenach objętych programami ochrony powietrza.

2.2 Inwestycje w odnawialne źródła energii.

2.3 Wspieranie elektromobilności.

3. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

- 3.1** Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
- 3.2** Instalacje do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów.
- 3.3** Instalacje do recyklingu poszczególnych frakcji materiałowych.
- 3.4** Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.
- 3.5** Rekultywacja składowisk odpadów.
- 3.6** Selektywne zbieranie bioodpadów i instalacje do ich przetwarzania.

4. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI

- 4.1** Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej realizowane w aglomeracjach ujętych w aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- 4.2** Budowa infrastruktury z zakresu gospodarki ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej.
- 4.3** Zagospodarowanie wód opadowych.
- 4.4** Działania służące osiągnięciu celów środowiskowych, przewidziane do realizacji zgodnie z obowiązującymi planami gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy.

5. INNE DZIAŁANIA OCHRONY ŚRODOWISKA I PROJEKTY MIĘDZYDZIEDZINOWE

- 5.1** Monitoring siedlisk przyrodniczych.
- 5.2** Realizacja zadań związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków działania żywiołów oraz poważnych awarii i ich skutków, między innymi z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planów przeciwdziałania skutkom suszy.
- 5.3** Adaptacja do zmian klimatu, w tym dofinansowanie błękitno-zielonej infrastruktury.
- 5.4** Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej mająca na celu wzrost wiedzy z zakresu ochrony środowiska oraz kształtowanie postaw proekologicznych.

W Liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2020 r. określono, iż w pierwszej kolejności dofinansowane będą inwestycje:

- współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej lub przy udziale innych środków zagranicznych;
- realizowane w wyniku przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym;
- dla których Fundusz ogłosił programy priorytetowe lub konkursy.

Ponadto celem horyzontalnym Funduszu będzie dofinansowywanie edukacji ekologicznej mieszkańców województwa wspomagającym realizację innych przedsięwzięć służących środowisku realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów dziedzinowych.

Poniżej prezentujemy programy priorytetowe wraz z konkursami ogłoszonymi przez WFOŚiGW w Łodzi służące osiągnięciu wyznaczonych celów.

A. PROGRAMY PRIORYTETOWE, W RAMACH KTÓRYCH MOŻNA BYŁO UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE W 2020 R.

1.1

Program Priorytetowy dotyczący wykonania podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – III edycja

Cel programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Formą dofinansowania była dotacja do 70% kosztów kwalifikowanych zadania, z zastrzeżeniem, że jednostkowy koszt kwalifikowany efektu ekologicznego, wyznaczony jako iloraz kosztów kwalifikowanych i wielkości planowanego efektu ekologicznego określonego w RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców) nie mógł przekroczyć 2.500,00 zł/1 RLM. Zawieranie umów przewidziano na lata 2019–2020. Okres wydatkowania środków do 31.12.2021 r.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy – wykonanie 1.000 sztuk podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej,
- efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowytbudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej wyniesie 3.000 RLM.

Tabela 4

Realizacja Programu Priorytetowego "Podłączenia do kanalizacji – III edycja" w latach 2019–2020

Umowy	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]*
2019	4.000.000,00	1.824.757,00	1.187.341,00	564.364,50
2020		2.149.606,00	330.340,80	1.819.265,20
Razem Program 2019–2020		3.974.363,00	1.517.681,80	2.383.629,70

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W wyniku realizacji umów do zbiorczego systemu kanalizacyjnego zostaną podłączone 633 posesje, co pozwoli na likwidację nieszczelnych szamb i odprowadzenie ścieków komunalnych w sposób zorganizowany do oczyszczalni ścieków. Przyczyni się to do ograniczenia zanieczyszczenia wód gruntowych i gleby przez ścieki komunalne przesiąkające z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. Planowany do osiągnięcia, z zawartych w 2020 r. umów, efekt ekologiczny to 2.165 RLM.

W ramach umów zawartych w ramach Programu planuje się wykonanie 1.146 szt. podłączeń do kanalizacji sanitarnej, co pozwoli na uzyskanie efektu ekologicznego w wysokości 4.043 RLM. Do końca

roku sprawozdawczego wykonano 410 szt. podłączeń i osiągnięto efekt ekologiczny w wysokości 854 RLM.

1.2

Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej”

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie zadań mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Dofinansowanie udzielane było do 100% kosztów kwalifikowanych zadania, przy czym dotacja nie mogła przekroczyć 30% kwoty możliwego dofinansowania.

Zawieranie umów przewidziano na lata 2020–2021. Zadania realizowane w ramach Programu powinny się zakończyć do 31.10.2023 r., wypłata dofinansowania powinna nastąpić do dnia 31.12.2023 r.

Tabela 5

Realizacja Programu Priorytetowego „Wsparcie gospodarki ściekowej”

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty [zł]*
Pożyczka	14.000.000,00	7.798.123,00	1.755.205,00	6.042.918,00
Dotacja	6.000.000,00	3.341.994,00	752.172,00	2.589.822,00
Razem	20.000.000,00	11.140.117,00	2.507.377,00	8.632.740,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W ramach zawartej umowy z Gminą Rzęśnia wybudowana zostanie oczyszczalnia ścieków o przepustowości 221 m³/d, a dofinansowanie udzielone Gminie Sulmierzyce umożliwi przebudowę i rozbudowę mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Sulmierzycach do przepustowości 400 m³/d. W ramach umów zawartych z Gminami: Andrespol, Lgota Wielka, Tomaszów Mazowiecki, Szczerców (gdzie powstanie również oczyszczalnia ścieków o przepustowości 23 m³/d) i Wolbórz zostanie wybudowana sieć kanalizacji sanitarnej o długości ok. 17,35 km.

Tabela 6

Wskaźniki Programu Priorytetowego „Wsparcie gospodarki ściekowej” – efekty rzeczowe

Rodzaj instalacji	Jednostka	Liczba planowana w ramach Programu	Plan z umów zawartych w 2020 roku
Budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków	szt.	3	3
Budowa lub przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej	mb	8.000,00	17.346,00

1.3**Dofinansowanie w formie dotacji przeznaczone dla osób fizycznych na zadania polegające na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego****1.3.1 Program Priorytetowy: „Dofinansowanie w formie dotacji przeznaczone dla osób fizycznych na zadania polegające na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego w latach 2019–2020”**

Cel Programu: Wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań polegających na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności poniżej 5 m³/d, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych na terenach, dla których nie jest przewidywana budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Budżet programu: 500.000,00 zł.

W ramach ww. Programu w 2019 r. zawarto 78 umów dotacji na łączną kwotę 459.886,00 zł, a wypłacono w 2020 r. środki w wysokości 377.902,00 zł.

Wskaźnik osiągnięcia celu Programu – 200 RLM. Efekty ekologiczne uzyskane z umów zawartych w latach 2019–2020 wynoszą łącznie 317 RLM.

1.3.2 Program Priorytetowy: „Dofinansowanie w formie dotacji przeznaczone dla osób fizycznych na zadania polegające na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego w latach 2020–2021”

Cel Programu: Wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań polegających na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków (POŚ) o wydajności poniżej 5 m³/d, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych na terenach, dla których nie jest przewidywana budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

Budżet programu: 500.000,00 zł.

W 2020 r. zawarto 81 umów. Wydatkowanie środków powinno nastąpić do 31.12.2021 roku. Intensywność dofinansowania – dotacja do wysokości 50% kosztów kwalifikowanych zadania. Wskaźnik osiągnięcia celu Programu w latach 2020–2021 - 200 RLM.

Tabela 7

Realizacja Programu Priorytetowego „Dofinansowanie...na wykonanie POŚ w latach 2020–2021”

Forma dofinansowania	Budżet Programu na rok 2020 [zł]	Kwota umów zawartych w 2020 r. [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	500.000,00	479.923,00	12.000,00	467.923,00

W 2020 r. został osiągnięty efekt ekologiczny w wysokości 136 RLM.

1.4

Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych należących do jednostek samorządu terytorialnego w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – IV edycja

Cel Programu: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków służącej racjonalizacji zużycia energii oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Pomoc udzielana była w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji uwarunkowane było zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota wsparcia wynosiła do 100% kosztów całkowitych zadania, gdzie dotacja nie mogła przekroczyć 70% kwoty możliwego dofinansowania.

Dofinansowanie udzielane było na prowadzone według standardów efektywności energetycznej i ekonomicznej działania wskazane w audycie energetycznym budynku jako optymalny wariant przedsięwzięcia. Zakres inwestycji obejmuje przebudowę systemów grzewczych wraz z wymianą lub modernizacją energochłonnych i nieekologicznych źródeł ciepła, również w skojarzeniu z technologiami odnawialnych źródeł energii, docieplenie obiektu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę systemów wentylacji, klimatyzacji oraz oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.

W ramach ww. Programu wdrożonego na lata 2019–2020, Fundusz zawarł w 2020 r. 21 umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Tabela 8
Realizacja Programu Priorytetowego „RZE – IV edycja”

Forma dofinansowania	Budżet Programu na lata 2019-2020 [zł]	Kwota umów zawartych w 2019 r. [zł]	Kwota umów zawartych w 2020 r. [zł]	Kwota umów planowanych do zawarcia w 2021 z podjętych decyzji [zł]
Pożyczka	9.000.000,00	456.928,00	3.174.563,00	4.364.923,00
Dotacja	21.000.000,00	1.066.165,00	7.407.272,00	10.184.805,00
Razem umowy	30.000.000,00	1.523.093,00	10.581.835,00	14.549.728,00

Termin zawierania umów w ramach powyższego Programu został wydłużony do 31.03.2021 r.

Ze wszystkich umów zawartych w latach 2019–2020 na realizację tego Programu wypłacono w 2020 r. środki w wysokości 3.450.584,69 zł. Kwota w wysokości 8.654.343,31 zł zostanie wypłacona w kolejnych latach.

Tabela 9
Wskaźniki Programu Priorytetowego „RZE – IV edycja” – efekty rzeczowe i ekologiczne

Wskaźnik celu Programu	Plan na lata 2019-2020	Umowy zawarte w 2019 r.	Umowy zawarte w 2020 r.
Efekt rzeczowy – ilość wykonanych prac termomodernizacyjnych (sztuki) – realizacja	50	4	21
Efekt ekologiczny – Redukcja lub uniknięcie emisji CO ₂ do atmosfery (Mg) - plan	7.100	265	1.660

1.5**EKO Latarnia – Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego**

Cel Programu: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz uzyskanie oszczędności energii elektrycznej poprzez realizację inwestycji w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnych wyposażonych w inteligentne systemy sterowania oświetleniem. Pomoc udzielana była w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji uwarunkowane było zaciągnięciem pożyczki.

Łączna kwota wsparcia wynosiła do 100% kosztów kwalifikowanych zadania, przy czym dotacja nie mogła przekroczyć 40% kwoty możliwego dofinansowania. Beneficjenci Programu: jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich związki oraz spółki prawa handlowego z większościowym udziałem JST, posiadające tytuł do dysponowania infrastrukturą oświetlenia zewnętrznego, w tym ulicznego. Dofinansowanie udzielane było na realizację poprawiających efektywność energetyczną inwestycji polegających na przebudowie systemów oświetlenia wraz z inteligentnym systemem sterowania oświetleniem. Zakres przebudowy oświetlenia wskazany we wniosku o dofinansowanie musiał wynikać z przeprowadzonego audytu oświetlenia.

W ramach ww. Programu wdrażanego w latach 2020–2021 Fundusz zawarł w 2020 r. 4 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Tabela 10
Realizacja Programu Priorytetowego „EKO Latarnia...”

Forma dofinansowania	Budżet Programu na lata 2020–2021 [zł]	Budżet Programu na 2020 r. [zł]	Kwota umów zawartych w 2020 r. [zł]
Pożyczka	6.750.000,00	2.250.000,00	934.524,00
Dotacja	4.500.000,00	1.500.000,00	623.013,00
Razem	11.250.000,00	3.750.000,00	1.557.537,00

Tabela 11
Wskaźniki Programu Priorytetowego „EKO Latarnia...” – efekty rzeczowe i ekologiczne

Wskaźnik celu Programu	Plan na lata 2020-2021	Umowy zawarte w 2020 r.
Efekt rzeczowy – Ilość wykonanych punktów świetlnych (sztuki) – realizacja	1.500	2.832
Efekt ekologiczny – Redukcja emisji CO ₂ do atmosfery (Mg) – plan	600	426

1.6**EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery**

Cel Programu: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków strażnic Ochotniczych Straży Pożarnych, znajdujących się na terenie województwa łódzkiego, prowadzącej do racjonalizacji zużycia energii,

wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Pomoc udzielana była w formie dotacji. łączna kwota wsparcia wynosiła do 100% kosztów kwalifikowanych zadania, przy czym dotacja nie mogła przekroczyć 90% kwoty kosztu całkowitego zadania. Dofinansowanie udzielane było na prowadzone według standardów efektywności energetycznej i ekonomicznej działania wskazane w audycie energetycznym budynku jako optymalny wariant przedsięwzięcia.

Zakres inwestycji obejmował realizację kompleksowych zadań termomodernizacyjnych takich jak: przebudowa systemów grzewczych wraz z wymianą lub modernizacją źródeł ciepła, zastosowanie odnawialnych źródeł energii, docieplenie obiektu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji oraz wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne, realizowanych w budynkach użytkowanych przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych na cele statutowe.

W ramach ww. Programu w 2020 roku Fundusz zawarł 18 umów o dofinansowanie w formie dotacji.

Tabela 12
„Realizacja Programu Priorytetowego „EkoRemiza...”

Forma dofinansowania	Budżet Programu na rok 2020 [zł]	Kwota umów zawartych w 2020 r. [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	3.776.500,00	3.776.368,00	535.102,00	3.241.266,00

Tabela 13
Wskaźniki Programu Priorytetowego „EkoRemiza...” – efekty rzeczowe i ekologiczne

Rodzaj efektu	Wskaźnik celu Programu	Umowy zawarte w 2020 r.
Efekt rzeczowy – liczba wykonanych prac termomodernizacyjnych (sztuki) – realizacja	5	18
Efekt ekologiczny – Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery (Mg) – plan	150	607

Wskaźniki celu Programu oszacowane były dla pierwotnej pilotażowej kwoty wsparcia, tj. dla kwoty dotacji w wysokości 1.000.000,00 zł. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie Ochotniczych Straży Pożarnych realizacją zadań termomodernizacyjnych, Zarząd WFOŚiGW w Łodzi wystąpił do Rady Nadzorczej o zwiększenie kwoty możliwego wsparcia do 3.776.500,00 zł. Wskaźniki do osiągnięcia wynikające z zawartych umów są proporcjonalnie wyższe w stosunku do przyjętych w ramach pierwotnych zapisów tego Programu.

1.7

Program Priorytetowy: Wsparcie szpitali w realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w związku z pandemią koronawirusa

Cel Programu: Unieszkodliwienie odpadów medycznych oraz unieszkodliwienie lub odzysk ścieków ze szpitali z obszaru województwa łódzkiego, powstałych w czasie obowiązywania zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 w Polsce tj. od 14.03.2020 r. do dnia odwołania stanu epidemii i stanu zagrożenia epidemicznego, ale nie później jednak niż do dnia 31.07.2021 r.

Beneficjenci Programu: szpitale będące podmiotami leczniczymi, prowadzone w formie Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz spółek kapitałowych, których jedynymi współnikami są jednostki samorządu terytorialnego, a także szpitale ujęte w obwieszczeniu Wojewody Łódzkiego w sprawie wykazu podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej, w tym transportu sanitarnego, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

Dofinansowanie udzielane było w formie dotacji, kwota wsparcia wynosiła do 99% kosztów kwalifikowanych zadania. Dotacja dla jednego Beneficjenta nie mogła przekroczyć kwoty 300.000,00 zł w całym okresie obowiązywania Programu. Wskaźnikiem osiągnięcia celu Programu było udzielenie wsparcia nie mniej niż 15 podmiotom.

Tabela 14

Realizacja Programu Priorytetowego „Wsparcie szpitali...w związku z pandemią koronawirusa”

Rok	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
2020	3.000.000,00	2.458.949,00	905.624,00	1.553.325,00

W dniu 21.12.2020 r. Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Łodzi podjęła decyzję o zwiększeniu budżetu Programu do kwoty 6.500.000,00 zł, wydłużeniu okresu jego wdrażania na rok 2021 oraz wydatkowania środków do 30.11.2021 r.

W 2020 r. Fundusz zawarł 26 umów o dofinansowanie z 17 podmiotami na łączną kwotę 2.458.949,00 zł.

Dofinansowanie przeznaczone zostało na: unieszkodliwienie odpadów medycznych, odprowadzenie i oczyszczenie ścieków, zakup pojemników na odpady medyczne oraz zakup i montaż zestawu do dezynfekcji ścieków.

1.8

Program Priorytetowy: Niezwłoczne usuwanie odpadów ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska

Cel Programu: Likwidacja zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych poprzez dofinansowanie kosztów usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2019 r. 701 z późn. zm.), a Beneficjentami mogą być Podmioty wskazane w art. 26a ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2019 r. poz. 701 z późn. zm.).

W ramach ww. Programu umowy zawierane będą w latach: 2020 - 2021, termin zakończenia zadania realizowanego przez Beneficjenta, rozumiany jako sporządzenie protokołu końcowego zadania, nie może nastąpić później niż do dnia 31.12.2023 roku, wydatkowanie środków, rozumiane jako wypłata środków udzielonego dofinansowania: do 31.03.2024 roku.

Budżet Programu, zgodnie z zapisami obowiązującymi w roku 2020, wynosił: 5.000.000,00 zł, w tym: w formie dotacji 3.000.000,00 zł oraz w formie pożyczki 2.000.000,00 zł.

W roku 2020 nie wpłynął do Funduszu żaden wniosek obejmujący realizację zadania zgodnie z zapisami powyższego Programu, w związku z tym kwota niewykorzystana może zostać rozdysponowana w roku 2021.

1.9**Dofinansowanie w formie dotacji przeznaczone dla osób fizycznych na zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego.**

Cel programów: Wspomaganie oczyszczania województwa łódzkiego z azbestu poprzez dofinansowanie zadań związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest realizowanych przez osoby fizyczne

W 2020 r. realizowane były wypłaty dotacji bezpośrednio dla osób fizycznych w ramach dwóch edycji Programów Priorytetowych realizujących zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego.

1.9.1 Program Priorytetowy "Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego w latach 2019–2020."

Budżet programu 600.000,00 zł.

W ramach ogłoszonego w 2019 r. Programu w roku 2020 zostało zawartych 77 umów dotacji na łączną kwotę 205.103,00 zł. Umowy musiały zostać zawarte w roku 2020, ponieważ w 2019 r. wyczerpane zostały środki w ramach pomocy de minimis w rolnictwie. W 2020 r. wypłacono kwotę 182.675,00 zł.

Wskaźnik osiągnięcia celu Programu: Ilość wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia w latach 2019–2020 – 1.000 Mg.

Efekt osiągnięty w roku 2020 to 140,93 Mg. łączny efekt osiągnięty w latach 2019–2020 – 731,15 Mg.

1.9.2 Program Priorytetowy „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego w latach 2020-2021”

Budżet programu 500.000,00 zł.

W ramach ogłoszonego w 2020 r. Programu Priorytetowego „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego w latach 2020–2021” w 2020 r. zawarto umów.

Tabela 15

Realizacja Programu Priorytetowego „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest... w latach 2020–2021”

Forma dofinansowania	Budżet Programu na rok 2020 [zł]	Kwota umów zawartych w 2020 r. [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	500.000,00	155.534,00	93.932,00	61.602,00

W 2020 r. zostały wyczerpane środki w ramach pomocy de minimis w rolnictwie, w związku z tym nastąpiła konieczność zawarcia 84 umów w roku 2021 na kwotę 286.237,00 zł.

Wskaźnik osiągnięcia celu Programu: Ilość wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia w latach 2020–2021 – 1.000 Mg. W 2020 r. osiągnięto efekt – 646,33 Mg.

1.10**Program Priorytetowy: „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego”**

Cel Programu: Zachowanie i ochrona dziedzictwa historyczno-przyrodniczo-kulturowego parków poprzez ich rewaloryzację. Program ukierunkowany był na finansowe wsparcie działań dotyczących zabytków w rozumieniu Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2067 z późn. zm) będących parkami. Działania podjęte w ramach Programu miały jednocześnie służyć dostosowaniu parków do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwić społeczeństwu korzystanie z ich walorów przyrodniczych.

Pomoc udzielana była w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji uwarunkowane było zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota dofinansowania ze środków Funduszu wynosiła maksymalnie do 95% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja nie mogła przekroczyć 60% kwoty możliwego dofinansowania. Cel Programu: rewaloryzacja min. 3 obiektów.

Realizacja zadań w ramach Programu przewidziana jest do 31.10.2021 r., wydatkowanie środków możliwe jest do końca 2021 r.

W ramach Programu Fundusz w 2020 roku zawarł 5 umów o dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki.

Tabela 16

Realizacja Programu Priorytetowego „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego”

Forma dofinansowania	Budżet Program [zł]	Kwota umów zawartych w 2020 r. [zł]	Kwoty planowane do wyплаты w kolejnych latach [zł]
Dotacja	5.700.000,00	5.069.144,00	5.069.144,00
Pożyczka	3.800.000,00	3.646.725,00	3.646.725,00
RAZEM	9.500.000,00	8.715.869,00	8.715.869,00

1.11**Program Priorytetowy: „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi”**

Cel Programu: Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi na obszarze województwa łódzkiego. Beneficjenci Programu to jednostki samorządu terytorialnego z województwa łódzkiego.

Program ukierunkowany był na finansowe wsparcie działań dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej, rozumianej jako teren ogólnodostępny, stanowiący własność jednostki samorządu terytorialnego.

Podjęte w ramach Programu działania mają jednocześnie służyć dostosowaniu przestrzeni publicznej do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwić społeczeństwu korzystanie z ich walorów.

Pomoc udzielana była w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji było uwarunkowane zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota dofinansowania ze środków Funduszu wynosiła maksymalnie do

95% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja nie mogła przekroczyć 60% kwoty możliwego dofinansowania.

Wskaźnik realizacji celu Programu - ilość utworzonych terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi, ilość nie powinna być niższa niż 5. Okres wdrażania Programu 2019–2020, wydatkowanie środków możliwe jest do końca 2021 r.

Tabela 17

Realizacja Programu Priorytetowego „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni...”

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
2020 r.				
Dotacja	8.100.000,00	7.573.687,00	13.888,00	6.959.799,00
Pożyczka	5.400.000,00	5.049.282,00	1.416.351,00	3.632.931,00
Razem 2020	13.500.000,00	12.622.969,00	2.030.239,00	10.592.730,00
2019–2020 r.				
Dotacja	8.700.000,00	8.159.212,00	613.888,00	7.545.324,00
Pożyczka	5.800.000,00	5.439.632,00	1.416.351,00	4.023.281,00
Razem 2019–2020	14.500.000,00	13.598.844,00	2.030.239,00	11.568.605,00

W 2019 r. Fundusz zawarł 1 umowę, a w 2020 r. 17 umów na dofinansowanie.

W ramach ww. zadań przewidziano min.: zakup i nasadzenia roślin wieloletnich, wykonanie trawników, prace pielęgnacyjne drzew i krzewów, budowę ciągów komunikacyjnych, montaż oświetlenia, monitoringu, małej architektury oraz tablic i elementów o tematyce dydaktycznej na łącznej powierzchni ok. 11 ha.

1.12

Program Priorytetowy: „Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt służący ograniczeniu lub likwidacji zagrożeń dla środowiska – II edycja”

Cel Programu: Podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych poprzez doposażenie w specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczych lub podczas likwidacji skutków powodzi, wiatru, osunięcia ziemi oraz podczas usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Beneficjenci Programu: jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa łódzkiego. Zawieranie umów następowo w 2020 roku. Termin zakończenia zadania, rozumiany jako sporządzenie protokołu końcowego zadania, został wyznaczony do dnia 30.11.2020 r., wypłata środków do dnia 31.12.2020 r.

Dofinansowanie zadań udzielane było w wysokości do 80% kosztów kwalifikowanych z zastrzeżeniem, że środki Funduszu nie mogły przekroczyć 35.000,00 zł, a zakupiony sprzęt musiał znajdować się w wykazie rzeczowym sprzętu i wyposażenia dla jednostek OSP, który stanowił załącznik do Programu.

Budżet Programu: 3.000.000,00 zł. W 2020 r. zawarto 108 umów dotacji na łączną kwotę 2.986.632,00 zł. Na podstawie przedłożonych rozliczeń przekazano w 2020 r. 2.980.726,60 zł.

Wskaźnik realizacji celu Programu: doposażenie co najmniej 85 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Cel zrealizowany – doposażono 108 jednostek OSP, co przełożyło się na zakup 2.720 szt. sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń.

B. PROGRAMY PRIORYTETOWE, W RAMACH KTÓRYCH NASTĘPOWAŁO WYŁĄCZNIE POTWIERDZANIE EFEKTÓW EKOLOGICZNYCH W 2020 R.

Realizacja poniższych programów opisywana była w Sprawozdaniach z działalności WFOŚiGW w Łodzi w poprzednich latach, w których prezentowano zawarte umowy, wypłacone środki, jak również osiągnięte efekty rzeczowe. W 2020 r. następowało rozliczanie osiągniętych efektów ekologicznych.

1.13

Program Priorytetowy dla przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Rozliczenie efektów ekologicznych osiągniętych wyniku realizacji Programu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 18
Program Priorytetowy „PROW” w latach 2012–2020 r. – efekty ekologiczne

Rodzaj efektu	Jednostka	Plan Programu	Plan z umów zawartych 2012–2015	Łączna realizacja 2012–2020
Ilość oczyszczonych ścieków komunalnych	m ³ /rok	5.200.000	3.174.694	2.973.811
Dostarczenie mieszkańcom wody o odpowiednich parametrach jakościowych	m ³ /rok	590.000	557.512	554.985
Pobór wody – SUW	m ³ /rok	4.900.000	4.785.874	4.930.862
Ilość odprowadzonych wód opadowych i roztopowych	m ³ /rok	12.000	52.637	52.637

1.14

Program Priorytetowy "Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – II edycja"

Końcowe rozliczenie Beneficjentów z osiągniętych efektów ekologicznych w ramach Programu nastąpiło w 2020 r. i zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 19

Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków – II edycja” efekty rzeczowe i ekologiczne

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźniki cel Programu	Rozliczenie zawartych umów
Efekt rzeczowy – wykonanie podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej	szt.	2.500	903
Efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowytbudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej*	RLM	7.500	2.754

* W ramach Programu do końca 2020 r. osiągnięto efekt ekologiczny w wysokości 2.310 RLM. Na początku 2021 r. potwierdzono efekt ekologiczny z ostatniej umowy zawartej w ramach Programu – łączny efekt ekologiczny wyniósł 2.754 RLM.

1.15

Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE) – II edycja

Końcowe rozliczenie Beneficjentów z osiągniętych efektów ekologicznych w ramach Programu „PONE – II edycja” nastąpiło w 2020 r. i zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 20

„PONE – edycja II” – efekty ekologiczne

Rodzaj efektu	Jednostka	Plan Programu	Rozliczenie zawartych umów
Redukcja lub uniknięcie emisji PM 10	Mg/rok	50	54,30
Redukcja lub uniknięcie emisji PM 2,5	Mg/rok	55	48,47
Redukcja lub uniknięcie emisji CO ₂	Mg/rok	13.000	13.418,24
Redukcja lub uniknięcie emisji benzo(a)pirenu	kg/rok	60	72,10
Redukcja lub uniknięcie emisji SO ₂	Mg/rok	225	207,43
Redukcja lub uniknięcie emisji NO _x	Mg/rok	35	24,55

C. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH – UDOSTĘPNIENIE ŚRODKÓW Z NFOŚiGW

1.16

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”

Cel programu: poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne poprzez wymianę starych źródeł ciepła (na paliwo stałe) na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w celu efektywnego zarządzania energią.

Beneficjentami są właściciele lub współwłaściciele jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. Warunki dofinansowania w ramach Programu są jednolite na obszarze całego kraju.

W 2020 r. zawarto 7.213 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 114.164.806,07 zł (w tym 427 umów na podstawie decyzji podjętych w 2019 r. na kwotę 7.922.816,00 zł).

Na podstawie podjętych decyzji w roku sprawozdawczym, do zawarcia w roku 2021; pozostały 564 umowy w formie dotacji na kwotę 7.655.484,00 zł. W 2021 r. pozostały do rozpatrzenia 602 wnioski w formie dotacji na kwotę 9.120.508,37 zł.

Tabela 21

Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota umowy [zł]	Kwota wypłacona [zł]*	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł] *
Pożyczki	86	2.533.060,07	615.239,13	1.863.036,23
Dotacja,	7.127	111.631.746,00	20.139.361,07	89.216.241,30
w tym:				
– WFOŚiGW w Łodzi	271	4.984.636,00	1.846.675,00	2.996.494,45
– NFOŚiGW	6.856	106.647.110,00	18.292.686,07	86.219.746,85
RAZEM	7.213	114.164.806,07	20.754.600,20	91.079.277,53
Umowy zawarte w 2019 r., w tym:				
Pożyczka			1.803.567,13	602.684,39
Dotacja, w tym:				
– WFOŚiGW w Łodzi			237.802,26	121.246,21
– NFOŚiGW			29.567.875,66	21.346.508,31
RAZEM wypłaty w 2020 r., w tym:				
– Ze środków WFOŚiGW w Łodzi			4.503.283,52	5.583.461,28
– Ze środków NFOŚiGW			47.860.561,73	107.566.255,16

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania, rezygnacji z umów

UWAGA. W Deklaracji środowiskowej za 2019 r. w tabeli 14 wykazano liczbę zawartych umów ze środków NFOŚiGW – 2.902 szt. na kwotę 56.702.152,46 zł oraz kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach w wysokości 52.640.474,55 zł, natomiast powinna zostać wykazana liczba zawartych umów ze środków NFOŚiGW – 2.908 szt. na kwotę 56.808.592,00 zł oraz kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach w wysokości 52.803.816,69 zł.

W 2020 r. w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” można było uzyskać wsparcie na przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie niskiej emisji w budynkach jednorodzinnych, w szczególności na:

- wymianę źródeł ciepła starej generacji, niespełniających wymagań określonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwa stałe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1690 z późn. zm.),
- montaż urządzeń i instalacji spełniających wymagania techniczne: kotły na paliwa stałe, węzły cieplne, systemy ogrzewania elektrycznego, kotły olejowe, kotły gazowe kondensacyjne, pompy ciepła powietrzne, pompy ciepła odbierające ciepło z gruntu lub wody wraz z przyłączami,

- zastosowanie odnawialnych źródeł energii, w tym kolektorów słonecznych, mikroinstalacji fotowoltaicznych,
- wykonanie termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

Tabela 22

Program Priorytetowy "Czyste Powietrze" – efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte w latach 2019–2020 po wypłatach końcowych dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi

Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka	Wartość
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	szt.	258
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	szt.	247
Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowobudowanych	szt.	189
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	4.798,80
Ograniczenie emisji SO ₂	Mg/rok	23,8569
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10)	Mg/rok	5,975
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM2,5)	Mg/rok	5,337
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,005410
Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	2.137,23
Ograniczenie emisji NO _x	Mg/rok	3,5328

W Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze” określono „Metodykę szacowania efektu ekologicznego” (załącznik do Programu „Czyste Powietrze” nr 1.4 z dnia 22.08.2018 r.). Wskaźniki osiągnięcia celu Programu zostały przyjęte przy założeniu następujących danych wyjściowych, uśrednionych dla typowego jednorodzinne domu mieszkalnego: powierzchnia domu 120 m², zapotrzebowanie na energię przed modernizacją dla budynku istniejącego 30.000 kWh/rok, ograniczenie zużycia energii końcowej dla budynku istniejącego 18.600 kWh/rok, zmniejszenie emisji CO₂ dla budynku istniejącego 7.646,90 kg/rok, zmniejszenie emisji CO₂ dla budynku nowobudowanego 901,36 kg/rok.

1.17

„Poprawa Jakości Powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”

Cel Programu: Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz zmniejszenia zużycia energii w budynkach. W dniu 29 maja 2019 r. pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi a NFOŚiGW zawarta

została Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu.

Intensywność dofinansowania w formie dotacji wynosiła do 85 % kosztów kwalifikowanych i mogła zostać zwiększona o 5 punktów procentowych w przypadku zastosowania w budynku odnawialnych źródeł energii (OZE) lub o dodatkowe 5 punktów procentowych w przypadku zastosowania w budynku systemów zarządzania energią.

Dofinansowania udzielano wyłącznie na zadania, które były zrealizowane na podstawie audytu energetycznego, określającego spełnienie przez obiekt budowlany poddany przebudowie warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422), które będą obowiązywać od 1 stycznia 2021 r. Zakres inwestycji obejmuje termomodernizację budynków, w szczególności: ocieplenie obiektu, wymianę okien i drzwi zewnętrznych, przebudowę systemów grzewczych, wymianę systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii, likwidację zawilgocenia i jego skutków na termomodernizowanym budynku, wymianę oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego obiektu na energooszczędne.

Beneficjentami Programu mogły być zarejestrowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej: podmioty prowadzące działalność leczniczą w zakresie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, podmioty prowadzące muzea wpisane do Państwowego Rejestru Muzeów, podmioty prowadzące domy studenckie, podmioty będące właścicielem budynku wpisanego do Rejestru zabytków oraz kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe.

W ramach Programu Fundusz w latach 2018–2019 zawarł 8 umów o dofinansowanie w formie dotacji na kwotę 10.369.498,00 zł.

Tabela 23

Realizacja Programu Priorytetowego „Poprawa Jakości Powietrza Część 2)...”

Dofinansowanie	Budżet Programu na lata 2016–2022 [zł]	Kwota umów zawartych w latach 2018– 2019 [zł]
NFOŚiGW	18.890.756,00	10.369.498,00
WFOŚiGW w Łodzi	2.100.000,00	0,00 *
Razem	20.990.756,00	10.369.498,00

* Zaangażowanie środków WFOŚiGW w Łodzi wynika ze zmiany źródeł finansowania umowy zawartej z Parafią Rzymskokatolicką p.w. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łodzi. Pierwotnie udzielono dofinansowania w formie dotacji do wysokości: 1.224.000,00 zł udzielone ze środków NFOŚiGW. W 2020 r. dokonano zmiany źródeł finansowania zadania na: środki NFOŚiGW do kwoty 183.602,80 zł oraz środki WFOŚiGW w Łodzi do kwoty 1.040.397,20 zł.

W 2020 r. została wypłacona kwota dotacji ze środków NFOŚiGW – 1.367.495,80 zł oraz kwota dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi – 835.111,70 zł.

Do wypłaty w kolejnych latach pozostaje kwota 6.883.603,00 zł ze środków NFOŚiGW oraz kwota 205.285,50 zł ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Tabela 24

Program Priorytetowy „Poprawa Jakości Powietrza Część 2)...” – efekty ekologiczne

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik celu Programu	Plan z umów zawartych w 2018 r.	Plan z umów zawartych w 2019 r.
Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	565.800	776	11.659
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg/rok	47.600	49	861

1.18

Program Priorytetowy NFOŚiGW „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

W WFOŚiGW w Łodzi w dniu 27.06.2019 r. została podjęta decyzja o przyjęciu ogłoszonego przez NFOŚiGW Programu Priorytetowego pn.: „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” i przystąpieniu do jego realizacji.

W ramach Programu dofinansowane są działania regeneracyjne gleby dla danej działki, prowadzone przez rolników posiadających gospodarstwa rolne o powierzchni do 75 ha, w których pH gleby jest równe 5,5 lub niższe. Dofinansowanie do zakupu wapna udzielane będzie w ramach pomocy *de minimis*.

W dniu 01.07.2019 r. nastąpiło podpisanie porozumień o współpracy pomiędzy wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej a Krajową Stacją Chemiczno-Rolniczą. Na mocy porozumień okręgowe stacje chemiczno-rolnicze realizowały zadania z zakresu gromadzenia kompletnych wniosków, ich oceny formalnej i merytorycznej, a także sprawdzenia zgodności zakupionego wapna nawozowego lub środka wapnującego oraz przyjętych dawek mających poprawić stan środowiska rolnego.

Budżet programu wynosi 300 mln zł.

W roku 2020 Fundusz zawarł 1.344 umów dotacji na łączną kwotę 3.780.362,40 zł.

Tabela 25

Realizacja Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb...”

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	122	347.365,49	347.365,49	0,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	1.222	3.432.996,91	3.424.567,98	1.748,42
RAZEM:	1.344	3.780.362,40	3.771.933,47	1.748,42

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W ramach zawartych w 2020 r. umów efektem ekologicznym było ponad 8,24 tys. ha zregenerowanych gleb, a efekt rzeczowy w postaci masy zastosowanego czystego składnika w wapnie nawozowym (tj. CaO lub CaO+MgO) wyniósł 23,65 tys. ton.

Tabela 26

Program Priorytetowy „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb...” efekty ekologiczne

Efekty ze środków	Zregenerowana powierzchnia [ha]	Masa zastosowanego składnika CaO+MgO [Mg]
NFOŚiGW	7.551,15	21.552,18
WFOŚiGW	695,23	2.097,81
RAZEM:	8.246,38	23.649,99

1.19

Program Priorytetowy: „Moja Woda”

W dniu 09.06.2020 r. WFOŚiGW w Łodzi przystąpił do realizacji przyjętego przez NFOŚiGW Programu Priorytetowego: „Moja Woda”. W dniu 26.06.2020 r. nastąpiło podpisanie umowy udostępnienia środków przez NFOŚiGW na realizację ww. Programu. W ramach umowy wkład do budżetu przewidzianego na nabór wniosków w 2020 r. wynosił 4 mln zł ze środków NFOŚiGW oraz 300 tys. zł ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Cel Programu: Ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (*Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29.10.2013 r.*) oraz w „Polityce Ekologicznej Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (*Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 lipca 2019 r.*).

Dofinansowanie obejmuje przedsięwzięcia, które doprowadzą do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe nie będą odprowadzane poza nieruchomości. Beneficjentem końcowym programu są osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny.

Wdrażanie Programu przewidziane jest na lata 2020–2024, przy czym zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów z beneficjentem końcowym) podejmowane będą do 30.06.2024 r. Intensywność dofinansowania – dotacja nie może przekroczyć 80% kosztów kwalifikowanych zadania oraz kwoty 5.000 zł dla jednego zadania.

Tabela 27

Realizacja Programu Priorytetowego „Moja Woda”

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	19	90.512,00	9.109,46	71.912,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	331	1.540.892,48	0,00	1.484.852,48
RAZEM:	350	1.631.404,48	9.109,46	1.556.764,48

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Tabela 28

Program Priorytetowy „Moja Woda” – planowane efekty rzeczowe i ekologiczne

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty planowane z umów zawartych w 2020 r.	W tym na rzecz NFOŚiGW	W tym na rzecz WFOŚiGW
Liczba instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej	szt.	350	331	19
Ilość zagospodarowanej wody opadowej	m ³ /rok	28.998	27.519	1.479

Wyżej wymieniona ilość zagospodarowanej wody opadowej szacowana jest jako ilość wody zatrzymanej na terenie posesji Beneficjenta końcowego, liczonej jako iloczyn rzutu powierzchni, z której retencjonowana jest woda, średniego współczynnika spływu i średniej wysokości opadów w danym rejonie na podstawie danych IMGW. Efekty rzeczowe i ekologiczne rozliczane są w podziale na NFOŚiGW i WFOŚiGW proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

1.20

Program Priorytetowy NFOŚiGW „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”

W dniu 13.05.2020 r. WFOŚiGW w Łodzi zawarł z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”.

Budżet programu w 2020 r. wyniósł 5.900.000 zł, a liczba dofinansowanych jednostek 33. W związku ze stanem pandemii COVID-19 oraz zagrożeniem niedotrzymania terminów realizacji zadań przez Wykonawców, w dniu 31.12.2020 r. przesunięto datę rozliczenia środków do dnia 28.02.2021 r.

Umowa jest kontynuacją przyjętego do realizacji na lata 2018-2021 Programu polegającego na wsparciu jednostek służb ratowniczych z terenu województwa łódzkiego w zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń w postaci m.in. lekkich i średnich samochodów ratowniczo - gaśniczych oraz specjalistycznego sprzętu pływającego. Stopień realizacji celu Programu mierzony jest za pomocą wskaźnika wyrażonego liczbą zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń (w sztukach). Intensywność dofinansowania w formie dotacji wynosi do 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW. Beneficjentami Programu mogą być podmioty (z wyłączeniem państwowych jednostek budżetowych) znajdujące się na liście w ramach Porozumienia Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Środowiska z dnia 30.10.2015 r. w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska.

Dotacje przyznano jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej w z terenu województwa łódzkiego oraz Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu. W ramach dofinansowanych zadań jednostki OSP dokonały zakupu lekkich i średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz specjalistycznego sprzętu pływającego.

Tabela 29

Realizacja umów „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1)...”

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja ze środków NFOŚiGW	7	2.319.783,00	2.319.783,00	0,00
Dotacja ze środków WFOŚiGW i NFOŚiGW, w tym:	26*	8.634.000,00	7.964.000,00	670.000,00
– WFOŚiGW w Łodzi		5.900.000,00	5.402.000,00	498.000,00
– NFOŚiGW		2.734.000,00	2.562.000,00	172.000,00
RAZEM, w tym:	33	10.953.783,00	10.283.783,00	670.000,00
– WFOŚiGW w Łodzi		5.900.000,00	5.402.000,00	498.000,00
– NFOŚiGW		5.053.783,00	4.881.783,00	172.000,00

* umowy zostały wykazane ilościowo (w szt.) jako zawarte zarówno po stronie środków WFOŚiGW w Łodzi oraz NFOŚiGW

Wskaźnik realizacji celu powyższego Programu w skali ogólnopolskiej - co najmniej 50 szt. zakupionego sprzętu.

Tabela 30

„Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1)...” - efekty rzeczowe

Rodzaj efektu	Realizacja ze środków WFOŚiGW w Łodzi w 2020 r. (szt.)*	Realizacja ze środków NFOŚiGW w 2020 r. (szt.)*
samochody pożarnicze	12,5	18,5
łódź z przyczepą	0	1
pojazd typu quad z przyczepą	0	1

*efekty rzeczowe przedsięwzięć realizowanych przez NFOŚiGW i WFOŚiGW w Łodzi zostały przedstawione zgodnie z umową udostępnienia środków, proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

1.21**Program Priorytetowy NFOŚiGW „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.**

W dniu 08.05.2020 r. WFOŚiGW w Łodzi przyjął ogłoszony przez NFOŚiGW Program Priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych” i przystąpił do jego realizacji.

Intensywność dofinansowania w formie dotacji wynosiła do 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW.

Tabela 31

Realizacja umów „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2)...”

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	8	179.471,00	0,00	179.471,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	42	988.016,00	0,00	988.016,00
Dotacja ze środków WFOŚiGW i NFOŚiGW, w tym:	1*	25.000,00	0,00	25.000,00
– WFOŚiGW w Łodzi		13.016,00	0,00	13.016,00
– NFOŚiGW		11.984,00	0,00	11.984,00
RAZEM, w tym:	51	1.192.487,00	0,00	1.192.487,00
– WFOŚiGW w Łodzi		192.487,00	0,00	192.487,00
– NFOŚiGW		1.000.000,00	0,00	1.000.000,00

* umowy zostały wykazane ilościowo (w szt.) jako zawarte zarówno po stronie środków WFOŚiGW w Łodzi oraz NFOŚiGW

łącznie budżet programu na 2020 r. wynosił 1.200.000,00 zł.

Umowa jest kontynuacją przyjętego do realizacji na lata 2018–2021 programu polegającego na wsparciu jednostek służb ratowniczych z terenu województwa łódzkiego w zakupie specjalistycznego drobnego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń.

W porozumieniu z NFOŚiGW, w związku z panującą sytuacją epidemiologiczną, przesunięto termin wypłaty środków do dnia 28.02.2021 r. WFOŚiGW w Łodzi dokonał rozliczenia wszystkich poniesionych w 2020 r. kosztów przedsięwzięć w przewidzianym terminie tj. do końca 2020 roku.

Zrealizowane zadania polegały na wsparciu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa łódzkiego, które dokonały zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń.

Wskaźnik realizacji celu Programu w skali ogólnopolskiej – co najmniej 640 jednostek, przy czym każdy z WFOŚiGW miał udzielić wsparcia co najmniej 40 jednostkom OSP. Efektem rzeczowym jest zakup 754 sztuk sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń, z czego 103 sztuki zostały zakupione ze środków WFOŚiGW w Łodzi, a 651 sztuk ze środków NFOŚiGW tj. proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

D. KONKURSY Z DZIEDZINY EDUKACJA EKOLOGICZNA (DOTACJE)

Wnioski o dofinansowanie z dziedziny Edukacja Ekologiczna w roku 2020 były rozpatrywane w trybie konkursowym oraz w trybie ciągłym.

1.22 Tryb konkursowy

W 2020 roku ogłoszono dwa konkursy z dziedziny Edukacja Ekologiczna:

„Nasze Ekologiczne Pracownie” – II edycja konkursu

W ramach konkursu zawarto 87 umów na kwotę 3.938.641,00 zł. Celem konkursu było dokonanie wyboru i dofinansowanie najciekawszych projektów w ramach dwóch bloków tematycznych polegających na:

- zagospodarowaniu wybranego miejsca na terenie należącym do placówki, w celu utworzenia punktu dydaktycznego na potrzeby prowadzenia zajęć terenowych z edukacji ekologicznej i przyrodniczej,
- polepszeniu warunków nauczania poprzez utworzenie nowych, kreatywnych pracowni edukacyjnych w szkołach. Przyznano środki na zakup wyposażenia pracowni w pomoce dydaktyczne, meble, sprzęt audio-video, ale także na remont pracowni.

„Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach” - VII edycja konkursu

W ramach konkursu zawarto 115 umów na kwotę 2.794.907,00 zł. Konkurs skierowany był do przedszkoli, szkół i zespołów szkół oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych z terenu województwa łódzkiego.

Celem konkursu było podniesienie poziomu świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży w następujących obszarach priorytetowych:

- edukacja ekologiczna obejmująca problematykę zanieczyszczeń powietrza oraz ich szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi,
- edukacja ekologiczna w zakresie racjonalizacji gospodarki odpadami i zapobiegania ich powstawaniu,
- zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, z uwzględnieniem tematyki ochrony wód i gospodarki wodnej.

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

Konkursy dofinansowane w formie nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska

W 2020 r. ogłoszono VII edycję Konkursu „**Ekologiczny magister i doktor**” o nagrodę Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Jego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich i rozpraw doktorskich.

Konkurs ogłoszony został w dwóch kategoriach:

- Ekologiczny magister,
- Ekologiczny doktor.

Do Konkursu mogli przystąpić absolwenci, którzy obronili pracę magisterską lub rozprawę doktorską w roku akademickim 2019/2020 w szkołach wyższych mających siedzibę na terenie województwa łódzkiego.

Konkurs ogłaszany został w następujących podkategoriach:

- nauki ekonomiczno-społeczne;
- nauki przyrodnicze;
- nauki techniczne;
- nauki prawnicze.

W kategorii **Ekologiczny magister** można było zgłaszać prace w następujących obszarach tematycznych:

- ograniczanie niskiej emisji;
- ochrona bioróżnorodności;
- gospodarka odpadami;
- zieleń miejska;
- ochrona i zarządzanie wodami;
- adaptacja do zmian klimatu;
- gospodarka leśna i ekologia w produkcji żywności;
- finansowanie i zarządzanie w ochronie środowiska.

Łączna pula środków rozdysponowanych w 2020 r. w ramach konkursu wyniosła 60.000,00 zł. Nagrodzono autorów 3 rozpraw doktorskich i 6 prac magisterskich.

Ponadto we wrześniu 2020 r. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi na podstawie porozumienia podpisanego z Wytwórnią Filmów Oświatowych podjął decyzję o ufundowaniu **nagrody specjalnej w ramach XVIII Międzynarodowego Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego**, odbywającego się pod hasłem „Promocja przyrody i krajobrazu Europy”.

Zarząd, po ocenie filmów nadesłanych przez twórców do jury konkursowego, zdecydował o przyznaniu nagrody specjalnej WFOŚiGW w Łodzi w wysokości 5.000,00 zł Panu Michałowi Ogrodowczykowi za film „Życie lasu. Bogactwo runa i podszytu.” .

Łączna kwota wypłaconych przez WFOŚiGW w Łodzi w 2020 r. nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej wyniosła 65 tys. zł.

Patronat Zarządu

WFOŚiGW w Łodzi obejmował patronatem honorowym i wspierał w 2020 r. szereg wydarzeń o zasięgu wojewódzkim, gminnym, powiatowym i lokalnym. Zarząd Funduszu wyróżniał przedsięwzięcia o szczególnym charakterze, promował zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju oraz wzmacniał wizerunek WFOŚiGW w Łodzi jako lidera w zakresie ochrony środowiska.

Patronatem Honorowym Zarządu WFOŚiGW w Łodzi w 2020 r. objęto:

- Konferencję „Kryzys klimatyczny - współpraca na rzecz lokalnej adaptacji” organizowaną przez Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedrę UNESCO Ekohydrologii i Ekologii Stosowanej,
- VII Olimpiadę Wiedzy o Turystyce organizowaną przez Uniwersytet Łódzki, Instytut Geografii Miast i Turyzmu, Wydział Nauk Geograficznych,
- Konkurs „Inwestycja Roku”, organizowany przez Krajową Izbę Gospodarki Nieruchomościami,
- XVIII Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Wł. Puchalskiego organizowany przez Wytwórnnię Filmów Oświatowych w Łodzi.

Działalność promocyjna Funduszu w 2020 r. wpłynęła na wzrost zainteresowania możliwościami uzyskania dofinansowania na zadania i inwestycje realizowane na terenie województwa łódzkiego.

Efekty działalności środowiskowej

Efekty działalności środowiskowej w WFOŚiGW w Łodzi odnoszą się do aspektów bezpośrednich i pośrednich, a ich ocena dokonywana jest raz do roku w trakcie przeglądu zarządzania.

Efekty działalności w odniesieniu do aspektów pośrednich, związanych z poprawą stanu środowiska w województwie łódzkim oraz poszerzania wiedzy, kształtowania postaw proekologicznych i indywidualnej odpowiedzialności za środowisko prezentowane są w „Sprawozdaniu z działalności WFOŚiGW w Łodzi” oraz publikowane w „Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim” (ww. publikacje są dostępne na stronie internetowej Funduszu www.wfosigw.lodz.pl, WIOŚ – www.wios.lodz.pl i w Dzienniku Urzędowym województwa łódzkiego).

W związku z tym, że bezpośrednio aspekty środowiskowe w takich obszarach jak: energia, materiał, woda, odpady, użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej oraz emisje w działalności Funduszu nie są aspektami znaczącymi, nie zastosowano do nich wskaźników wymaganych w Rozp. Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). Natomiast w stosunku do pośrednich aspektów środowiskowych zastosowano inne wskaźniki dostosowane do specyfiki działalności związanej z finansowym wspieraniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami bezpośrednimi

Fundusz monitoruje i ocenia efekty swojej bezpośredniej działalności w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko, przy uwzględnieniu obowiązujących wymagań prawnych. W związku z tym rejestruje podstawowe parametry mające wpływ na stan środowiska, określa zestaw wskaźników, które są podstawą do oceny w danym roku. Ustala cele i zadania środowiskowe oraz programy zarządzania środowiskowego.

W odniesieniu do ilości zużywanej energii występuje systematyczna zniżka od roku 2016. W porównaniu z rokiem 2016 zużycie energii elektrycznej w roku 2020 było mniejsze o ponad 84.000 kWh. W roku 2020 zaobserwowano zmniejszoną ilość wyprodukowanej energii fotowoltaicznej i energii solarnej w stosunku do roku 2019, co spowodowane było mniejszym nasłonecznieniem i awarią dwóch inwerterów. Wzrost lub ubytek energii pozyskiwanej ze słońca oraz z ciepła/chłodu ziemi jest uzależniony od parametrów pogodowych w danym roku.

W roku 2020 obserwowane jest zużycie mniejszej ilości wody w stosunku do roku 2019, co spowodowane było większą ilością opadów i niższymi temperaturami, a co za tym idzie mniejszą potrzebą nawadniania zieleni wokół budynku wodą z wodociągu miejskiego. Z tego samego powodu mniejszej ilości wody wymagało również uzdatnianie powietrza w centralach wentylacyjnych (sekcje adiabatycznego zraszania). Ponadto mniejsze zużycie wody wynikało również z faktu, że część pracowników w 2020 r. pracowała poza biurem Funduszu w związku z sytuacją epidemiczną związaną z emisją wirusa SARS-CoV-2.

Zwiększone zużycie papieru w roku 2020 spowodowane jest kontynuacją realizacji cieszącego się bardzo dużym zainteresowaniem Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców województwa łódzkiego stale poszerza się oferta WFOŚiGW w Łodzi, co wiąże się z wytwarzaniem większej ilości dokumentacji, niezbędnej do prawidłowej obsługi programów i beneficjentów.

Tabela 32

Wskaźniki stosowane do nadzorowania bezpośredniego wpływu na środowisko

Wymagania EMAS	Nazwa (definicja wskaźnika) w systemie	Rok	Wielkość zużycia ogółem (Liczba A)	Liczba pracowników w (stan na 31 XII) (Liczba B)	Wielkość zużycia na 1 pracownika (R = A/B)	Jednostka
Główne wskaźniki						
Efektywność energetyczna	Zużycie energii elektrycznej (do celów grzewczych i pozostałych) (zużycie na 1 pracownika)	2017	341 328 kWh	104	3282,0	kWh/prac.
		2018	333 859 kWh	95	3514,3	
		2019	325 400 kWh	110	2 958,2	
		2020	325 188 kWh	120	2.709,9	
Woda	Zużycie wody (zużycie ogółem na 1 pracownika)	2017	872 m ³	104	8,385	m ³ /prac.
		2018	1080 m ³	95	11,368	
		2019	1613 m ³	110	14,664	
		2020	1 090 m³	120	9,083	
Efektywne wykorzystanie materiałów	Zużycie papieru (ilość zużytego papieru na 1 pracownika)	2017	632 ryz	104	6,077	ryz/prac.
		2018	825 ryz	95	8,684	
		2019	1181 ryz	110	10,736	
		2020	1447 ryz	120	12,058	
Odpady	Wytwarzane odpady komunalne (odpady ogółem na 1 pracownika)	2017	114 000 dm ³	104	1 096,15	dm ³ /prac.
		2018	117 120 dm ³	95	1 232,84	
		2019	133 120 dm ³	110	1 210,18	
		2020	141 800 dm³	120	1 181,67	
Odpady niebezpieczne	Wytwarzane odpady niebezpieczne (odpady niebezpieczne na 1 pracownika)	2017	3,700 Mg	104	0,036	Mg/prac.
		2018	3,700 Mg	95	0,039	
		2019	3,700 Mg	110	0,034	
		2020	3,765 Mg	120	0,031	
Różnorodność biologiczna	Użytkowanie ziemi w terenie zabudowanym (powierzchnia użytkowana przez Fundusz przypadająca na 1 pracownika)	2017	6 245 m ²	104	60,05	m ² /prac.
		2018	6 245 m ²	95	65,74	
		2019	8 468 m ²	110	76,98	
		2020	8 468 m²	120	70,57	
Emisja	Emisja ze spalania paliwa w samochodach służbowych (emisja na 1 pracownika) emisja do powietrza znikoma, dopuszczona prawem środowiskowym jako niezorganizowana	2017	4,48 Mg	104	0,043	Mg/prac.
		2018	2,93 Mg	95	0,031	
		2019	3,21 Mg	110	0,029	
		2020	2,98 Mg	120	0,025	

Wymagania EMAS Główne wskaźniki	Nazwa (definicja wskaźnika) w systemie	Rok	Wielkość zużycia ogółem (Liczba A)	Liczba pracowników w (stan na 31 XII) (Liczba B)	Wielkość zużycia na 1 pracownika (R = A/B)	Jednostka		
Energia odnawialna	Energia odnawialna wytworzona w Funduszu (wytworzona energia na 1 pracownika) w tym:							
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		16 068 kWh		154,500	kWh/prac.		
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	2017	315,0 GJ	104	3,029	GJ/prac.	
		Chłód		378,8 GJ		3,642	GJ/prac.	
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło		22,5 GJ		0,216	GJ/prac.	
		Chłód		8 GJ		0,077	GJ/prac.	
	Instalacja solarna			1 920,0 kWh			18,462	kWh/prac.
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna			18 690 kWh			196,737	kWh/prac.
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	2018	269,0 GJ	95	2,832	GJ/prac.	
		Chłód		492,1 GJ		5,180	GJ/prac.	
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło		27,8 GJ		0,293	GJ/prac.	
		Chłód		15,0 GJ		0,158	GJ/prac.	
	Instalacja solarna			2 297,0 kWh			24,179	kWh/prac.
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna			19 868 kWh			180,618	kWh/prac.
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	2019	257,0 GJ	110	2,336	GJ/prac.	
		Chłód		542,9 GJ		4,935	GJ/prac.	
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło		25,9 GJ		0,235	GJ/prac.	
		Chłód		21,1 GJ		0,192	GJ/prac.	
	Instalacja solarna			2 428,0 kWh			22,073	kWh/prac.
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna			16 444, kWh			137,033	kWh/prac.
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	2020	236,0 GJ	120	1,967	GJ/prac.	
		Chłód		399,9 GJ		3,333	GJ/prac.	
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło		21,8 GJ		0,182	GJ/prac.	
		Chłód		17,1 GJ		0,143	GJ/prac.	
Instalacja solarna		13 637,0 kWh				113,642	kWh/prac.	

Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami pośrednimi**➤ Działalność ustawowa Funduszu**

WFOŚiGW w Łodzi dokonuje podsumowania oraz oceny efektów swojej działalności środowiskowej w odniesieniu do aspektów środowiskowych pośrednich od początków swojego funkcjonowania tj. od 27 lat, a w odniesieniu do 2020 r. są one szczegółowo prezentowane w Sprawozdaniu z działalności WFOŚiGW w Łodzi za rok 2020.

WPŁYWY

Wpływy Funduszu w okresie 2017–2019 wynosiły około 270 mln zł, w roku 2020 r. wyniosły ponad 307 mln zł.

Znaczącymi pozycjami w strukturze wpływów są:

- opłaty za korzystanie ze środowiska;
- nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych
- spłaty rat pożyczek;
- nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych;
- odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek.

Tabela 33

Struktura wpływów WFOŚiGW w Łodzi w latach 2017–2020 [tys. zł]

Lp.	Wpływy	2017	2018	2019	2020
1	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	68 772	63 441	61 690	48 237
2	Nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	73 936	63 266	48 086	74 106
3	Spłaty rat pożyczek	115 419	121 974	118 625	100 880
4	Odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	13 776	12 886	11 085	9 066
5	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0	0	0	0
6	Inne	12 959	21 176	29 609	75 502
	Ogółem	284 862	282 743	269 095	307 791

Wpływy ogółem w 2020 r. wzrosły o ok. 14% w odniesieniu do roku 2019, w tym m.in. z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych odnotowano spadek o ok. 22%, w stosunku do roku 2019, nadwyżki dochodów gmin i powiatów zwiększyły się o ok. 54%, natomiast spłaty rat pożyczek zmniejszyły się o ok. 15%.

WYDATKI

Wydatki w 2020 r. wyniosły 138,47 mln zł, z czego:

- wydatki zwrotne (pożyczki) stanowiły 48,53%;
- bezzwrotne stanowiły 40,03%;
- koszty działalności organów i biura Funduszu stanowiły 11,44%.

W 2020 r. najwyższą pozycję wydatków stanowiły pożyczki – 67,0 mln zł przekazane na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W wydatkach bezzwrotnych w 2020 r. najwyższą kwotę stanowiły dotacje wypłacone na podstawie zawartych umów cywilno-prawnych na realizację przedsięwzięć proekologicznych – 52,78 mln, na dofinansowanie zadań w formie dopłat do oprocentowania kredytów wypłacono 378 tys. zł, dla państwowych jednostek budżetowych przekazano środki w łącznej wysokości 2,05 mln zł.

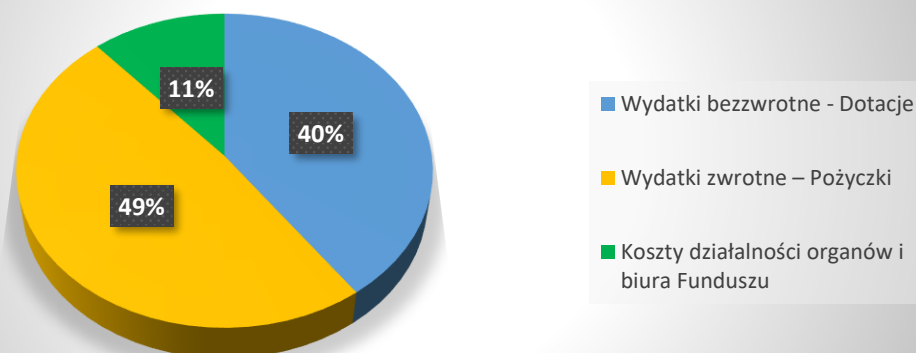
W ramach pozycji „inne wydatki dotacyjne” przekazano środki w wysokości 65 tys. zł na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Najniższą kwotowo pozycję wydatków stanowiły koszty działalności i organów biura, na które przeznaczono 15,8 mln zł. Zostały one wydatkowane na wynagrodzenia, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne.

Tabela 34
Struktura wydatków WFOŚiGW w Łodzi w latach 2017–2020

L p .	Wydatki	2017	2018	2019	2020
1 .	Wydatki bezzwrotne:	66 151	74 723	79 370	55 275
1 . 1	Dotacje	50 648	56 440	70 543	52 778
1 . 2	Przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym	5 249	4 804	2 917	2 054
1 . 3	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	1 694	1 571	1 384	378
1 . 4	Spłaty rat kapitału kredytów bankowych	8 472	11 617	4 466	0
1 . 5	Inne wydatki dotacyjne oraz nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	88	291	60	65
2 .	Wydatki zwrotne – Pożyczki	76 712	85 640	102 193	67 020
3 .	Koszty działalności organów i biura Funduszu	15 270	13 433	14 587	15 795
	Razem	158 133	173 796	196 150	138 090

Wydatki WFOŚiGW w Łodzi w 2020 r.

Kierunki finansowania zadań proekologicznych

W 2020 roku WFOŚiGW w Łodzi udzielał wsparcia finansowego na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym częściowo dokonywał umorzeń pożyczek. Zgodnie z „Zasadami...” beneficjenci mogli wskazywać przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego lub występować z wnioskiem o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia na realizację kolejnego zadania proekologicznego.

Tabela 35

Wyłacone środki na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w tym programy priorytetowe i konkursy) oraz umorzone pożyczki w 2020 r. [tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Pożyczki	Dotacje	Przekazanie środków pjb	Dopłaty do oprocentowania kredytów	Umorzenia	Ogółem
I.	Udzielona pomoc według dziedzin	67 021	52 779	2 054	378	17 480	139 712
1	Ochrona powietrza	31 193	12 585	702	267	2 869	47 616
2	Ochrona zasobów wodnych	23 041	7 146	0	111	8 552	38 850
3	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	5 531	6 267	0	0	0	11 798
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	3 886	9 339	484	0	102	13 811
5	Edukacja ekologiczna	0	7 177	220	0	0	7 397
6	Badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska	0	668	8	0	0	676
7	Pozostałe zadania	3 370	9 597	640	0	0	13 607
II.	Umorzenia bez przeznaczenia środków na zadanie proekologiczne					5 892	5 892
III.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska					65	65

W 2020 r. najwyższe dofinansowanie ponad 47 mln zł. tj. 34,1% ogółu środków przeznaczonych na działalność ustawową udzielono na realizację zadań z dziedziny **Ochrony Powietrza**. Wsparcie otrzymały, poza inwestycjami realizowanymi w ramach programów priorytetowych, przedsięwzięcia obejmujące następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła,
- modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej,
- pozostałe zadania z ochrony powietrza .

Celem realizacji zadań z dziedziny Ochrony Powietrza było ograniczenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

Na inwestycje z dziedziny **Ochrona Zasobów Wodnych** przeznaczono w 2020 r. 38,9 mln zł tj. 27,8% środków na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy, rozbudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowy sieci kanalizacji deszczowej,
- budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej,
- budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody, budowy i modernizacji wodociągów (zadania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej).

Natomiast na wsparcie zadań z dziedziny **Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi** przeznaczono 11,8 mln zł, co stanowiło 8,4% udzielonego ogółem wsparcia. Dofinansowanie obejmowało następujące grupy:

- usuwanie azbestu,
- selektywną zbiórkę odpadów,
- przetwarzanie odpadów,
- gospodarkę osadową,
- rekultywację składowisk odpadów,
- zakup samochodu do odbioru odpadów.

W 2020 r. Fundusz, poza programem priorytetowym kierowanym dla osób fizycznych, zawarł 120 umów dotacji na usuwanie azbestu na łączną kwotę 4.239 tys. zł z beneficjentami z terenu województwa łódzkiego z: jednostkami samorządu terytorialnego, spółdzielniami i wspólnotami mieszkaniowymi oraz Zakładem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Pabianicach. Dofinansowane zadania polegały na unieszkodliwieniu odpadów zawierających azbest poprzez ich umieszczenie na składowisku odpadów niebezpiecznych. Usuwane w ramach dofinansowania Funduszu odpady azbestowe pochodzą głównie z pokryć dachowych, ale również z płyt elewacyjnych oraz z kanałów zsykowych. Najwyższe dofinansowanie przyznano Gminom: Sieradz, Głuchów, Warta oraz Spółdzielni Mieszkaniowej "Żubardź" w Łodzi.

Dzięki realizacji wszystkich zadań polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest unieszkodliwieniu zostanie poddany azbest w szacowanej łącznej ilości ok. 11.631,59 Mg z 4.334 posesji.

Na zadania z dziedziny **Ochrony Przyrody i Krajobrazu** przeznaczono 13,8 mln zł. tj. 9,9% ogółu środków, które zostały skierowane na:

- prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew, w tym pomników przyrody,
- zwiększenie terenów zieleni,
- zachowanie bioróżnorodności.

Natomiast w ramach dziedziny **Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring Środowiska** Fundusz przeznaczył na realizację ponad 676 tys. zł. (0,5% ogółu środków), na zadania zakwalifikowane do następujących grup: programy wojewódzkie, zakup urządzeń i aparatury, prace badawcze, badania naukowe i kształcenie ekologiczne, inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną, monitoring środowiska.

Na zadania w ramach dziedziny **Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska** Fundusz w 2020 r. przeznaczył 13,6 mln zł. co stanowiło 9,7% ogółu środków zakwalifikowanych do następujących grup nadzwyczajne zagrożenia środowiska (usuwanie skutków działań żywiołów i poważnych awarii).

W 2020 r. na działania w ramach dziedziny **Edukacja Ekologiczna** Fundusz przeznaczył 7,4 mln zł, co stanowiło 5,3% ogółu środków.

CELE ŚRODOWISKOWE - dziedzinowe

Celami horyzontalnymi Funduszu realizowanymi w każdym z ww. dziedzinowych celów środowiskowych Strategii są:

- ➔ poprawa stanu środowiska poprzez wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych, w szczególności wynikających z Traktatu Akcesyjnego;
- ➔ pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
- ➔ wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, niskoemisyjność gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, w tym rozwoju nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobieganiu powstawaniu lub ograniczeniu emisji do środowiska;
- ➔ zrównoważone, efektywne korzystanie z zasobów, w tym z surowców pierwotnych;
- ➔ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego poprzez edukację ekologiczną.

Realizacja założeń przyjętych w Strategii pozwoli osiągnąć cel generalny wyznaczony dla wszystkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W Strategii wprowadzono wskaźniki ekologiczne służące do monitorowania osiągnięcia celów i zadań długoterminowych związanych z aspektami pośrednimi tj:

Priorytet – OCHRONA POWIETRZA:

- ograniczenie lub uniknięcie emisji do powietrza: dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów (Mg/rok);
- liczba wdrożonych rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii (szt.).

Priorytet – OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI:

- liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (RLM);
- liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów (szt.);
- liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej (osoby).

Priorytet – GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI:

- usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest (Mg);
- ilość odpadów poddanych procesowi biologicznego przetwarzania (mg/rok);
- powierzchnia zrekultywowanych terenów (ha).

Priorytet – OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ:

- powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów (ha);
- powierzchnia terenów zieleni/parków, na obszarze których przeprowadzono prace leczniczo-pielęgnacyjne lub nasadzenia (ha);
- liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, chronionych w wyniku wsparcia (szt.).

Priorytet – INNE DZIAŁANIA OCHRONY ŚRODOWISKA I PROJEKTY MIĘDZYDZIEDZINOWE :

- liczba opracowanych programów, planów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (szt.);
- liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji ekologicznej.

Raport z monitoringu Strategii działania corocznie przedstawiany jest Radzie Nadzorczej podczas prezentowania Sprawozdania z działalności.

PLANOWANE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z ZAWARTYCH W LATACH 2014–2019 UMÓW POŻYCZEK, DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW PAŃSTWOWYM JEDNOSTKOM BUDŻETOWYM

Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe wynikające z umów o dofinansowanie zawartych z Funduszem w latach 2017–2020 zostały zaprezentowane w poniższych tabelach. Analiza przedstawionych danych liczbowych pozwala ocenić stopień realizacji zaplanowanych efektów w poszczególnych latach.

Z uwagi na to, iż realizowane zadania przy współfinansowaniu Funduszu w większości są zadaniami inwestycyjnymi i w dużej mierze wieloletnimi to efekty ekologiczne i rzeczowe uzyskiwane są w okresie kilku lat od daty zawarcia umowy. Ma to miejsce w zakresie zadań realizowanych z dziedziny Ochrona Powietrza, gdzie planuje się osiągnięcie efektów ekologicznych latach 2020–2023. Jak widać z przedstawionych poniżej danych niektóre wartości planowanych efektów w wyniku realizacji zadania ulegają zmniejszeniu. Szczególnie widoczne jest to w zadaniach realizowanych w ramach dziedziny Ochrony Zasobów Wodnych. Zmiany wielkości osiągniętych efektów w odniesieniu do planowanych wynikają m.in. z faktu, iż część umów o dofinansowanie zawierana jest przez Fundusz jeszcze przed wyłonieniem wykonawcy zadania. Ma to znaczący wpływ

na koszty i zakres rzeczowy zadania, co w konsekwencji przekłada się na osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe.

Często na etapie realizacji dokonywane są zmiany w zakresie rzeczowym zadania spowodowane rezygnacją Beneficjentów końcowych z części zadań lub innymi nieprzewidzianymi okolicznościami.

Weryfikacja wykonanych zakresów rzeczowych i osiągniętych efektów ekologicznych następuje po zakończeniu zadania i przeprowadzeniu przez Fundusz kontroli.

W obecnej edycji Deklaracji za rok 2020 uzupełniono tabele o efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte dla umów zawartych w latach 2017–2020 oraz przedstawiono plany ich realizacji w 2020 r.

Tabela 36

Efekty ekologiczne wynikające z umów zawartych w latach 2017–2020 r. Ochrona Powietrza

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Redukcja emisji CO	Mg/rok	2017	248,80	238,90	17,21	256,11
		2018	139,7	90,84	43,47	134,31
		2019	265,92	0,64	172,67	173,31
		2020	128,7	-	0,62	0,62
Redukcja emisji CO ₂	Mg/rok	2017	39.935,53	23.618,93	618,16	24.237,09
		2018	42.349,84	6.223,55	23.174,28	29.397,83
		2019	20.194,4	28,55	7.642,24	7.670,79
		2020	16.121,22	-	481,96	481,96
Redukcja emisji NO _x	Mg/rok	2017	80,75	41,08	1,15	42,23
		2018	54,45	11,33	21,85	33,18
		2019	28,61	0,01	9,78	9,79
		2020	19,68	-	0,23	0,23
Redukcja emisji pyłu	Mg/rok	2017	312,43	117,11	3,77	120,88
		2018	140,41	32,66	5,66	38,32
		2019	75,00	0,28	49,68	49,96
		2020	29,68	-	0,19	0,19
Redukcja emisji SO ₂	Mg/rok	2017	539,58	234,70	5,64	240,10
		2018	257,37	33,42	69,05	102,47
		2019	156,86	0,14	56,77	56,91
		2020	65,75	-	0,45	0,45

Tabela 37

Efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2017–2020 r. Ochrona Zasobów Wodnych

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Oczyszczalnia ścieków						
Liczba (budowa/ rozbudowa/ modernizacja)	szt.	2017	6	6	0	6
		2018	7	2		
		2019	4	-	2	
		2020	4	-	2	2
Przepustowość	m ³ /dobę	2017	862,4	862,40	0	862,40
		2018	1.571,00	991,00		
		2019	1.161,25	71,25	680,00	751,25
		2020	656,00	-	35,00	35,00
Przydomowe oczyszczalnie ścieków						
Liczba	szt.	2017	166	166	0	166
		2018	373	372	0	372
		2019	90	90	0	90
		2020	370	-	48	48
Przepustowość	m ³ /dobę	2017	139,12	139,12	0,00	139,12
		2018	293,31	139,15	0,00	139,15
		2019	72,45	72,45	0,00	72,45
		2020	300,29	-	25,44	25,44
Sieć kanalizacyjna sanitarna						
Długość	mb	2017	149.779,82	131.662,54	18.260,86	149.923,40
		2018	94.046,89	70.093,01	21.147,15	91.238,16
		2019	113.938,54	21.819,79	91.208,01	113.396,30
		2020	79.368,74	-	30.113,64	30.113,60
Ilość odejść bocznych	szt.	2017	2.788	2.803	0	2.803
		2018	2.404,00	1.812	552	2.364
		2019	2.317	509	1.813	2.322
		2020	1.852	-	534	534
Ilość ścieków	m ³ /rok	2017	443.606,45	123.970,0	28.324,00	152.294,0
		2018	303.095,75	1.752	6.699,4	8.451,4
		2019	236.156,41	350,4	0	350,4
		2020	209.997,37	-	0	0
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	RLM	2017	16.235	5.664	806	6.470
		2018	20.753	2.207	459	2.666
		2019	12.799	188	755	963
		2020	15.951	-	79	79

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Sieć kanalizacyjna deszczowa						
Długość	mb	2017	11.972,44	7.374,11	4.624,96	11.999,07
		2018	5.751,14	3.690,87	2.058,60	5.749,47
		2019	3.678,14	2.140,59	1.428,21	3.568,80
		2020	4.010,38	-	838,17	838,17
Ilość ścieków	m ³ /rok	2017	92.634,87	82.717,00	0,00	82.717,00
		2018	80.213,00	69.171,99	0,00	69.171,99
		2019	44.796,50	17.669,50	26.989,00	44.658,50
		2020	170.141,10	-	150.551,10	150.551,10
Sieć wodociągowa i SUW						
Budowa/ przebudowa SUW	szt.	2017	9	9	0	9
		2018	4	4	0	4
		2019	6	3	3	6
		2020	2	-	1	1
Długość wodociągu	mb	2017	32.220,00	31.894,33	0,00	31.894,33
		2018	55.058,60	54.172,65	1.293,20	55.465,85
		2019	22.588,00	8.493,02	14.407,58	22.900,60
		2020	39.973,19	-	3.433,09	3.433,09
Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	2017	307	263	22	285
		2018	498	157	6	163
		2019	310	0	1	1
		2020	116	-	7	7
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	2017	176.809,56	85.833,56	2.956,50	88.790,06
		2018	140.739,30	10.019,00	876,00	10.895,00
		2019	52.749,80	0	0	0
		2020	22.144,55	-	3.175,00	3.175,00

Tabela 38

Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2017–2020 r.
Ochrona Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg	2017	10.848,24	10.656,17	0	10.656,17
		2018	10.983,63	11.016,63	0	11.016,63
		2019	11.646,47	10.234,40	833,59	10.234,40
		2020	6.598,34	-	6.568,34	6.568,34
Budowa/modernizacja instalacji przetwarzania odpadów	szt.	2017	1	1	0	1
		2018	1	1	0	1
		2019	0	0	0	0
		2020	0	-	0	0

Tabela 39

Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2017–2020 r.
Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: drzewa i krzewy, pomniki przyrody	szt.	2017	5.905	5.899	0	5.899
		2018	5.725	3.774	1.951	5.725
		2019	2.718	1.113	1.605	2.718
		2020	7.706	-	2.463	2.463
Nowe nasadzenia: drzewa, krzewy, rośliny	szt.	2017	25.860	26.497	0	26.497
		2018	49.138	34.242	14.985	49.227
		2019	11.413	7.519	3.887	11.406
		2020	41.361	-	3.483	3.483
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu	ha	2017	51,70	51,70	0	51,70
		2018	56,18	51,70	4,48	56,18
		2019	12,60	0	12,6	12,6
		2020	30,49	-	0	0
Powierzchnia terenów zieleni/parków, na których przeprowadzono prace pielęgnacyjne/nowe nasadzenia	ha	2017	389,77	388,34	1,25	389,59
		2018	385,12	341,78	33,53	375,31
		2019	181,24	0,18	111,44	111,62
		2020	157,83	-	4,69	4,69

Tabela 40

„Przykładowe efekty rzeczowe wynikające z umów zawartych w 2017–2020 r.
Badania Naukowe i Ekspertyzy, Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska”

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Samochód pożarniczy	szt.	2017	48	47	0	47
		2018	35	35	0	35
		2019	32	32	0	32
		2020	39	-	34	34
Samochód specjalny	szt.	2017	7	7	0	7
		2018	1	1	0	1
		2019	3	3	0	3
		2020	0	-	0	0
Samochód terenowy	szt.	2017	0	0	0	0
		2018	0	0	0	0
		2019	4	4	0	4
		2020	0	0	0	0

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Zestaw hydrauliczny	szt.	2017	4	4	0	4
		2018	0	-	0	0
		2019	0	-	0	0
		2020				
Zestaw przeciwpowodziowy (geowłóknina, agregat prądotwórczy, stacja meteorologiczna, stacja hydrologiczna, sprzęt do likwidacji skutków żywiołów i katastrof)	szt.	2017	0	0	0	0
		2018	0	0	0	0
		2019	1	1	0	1
		2020	0	-	0	0
Pozostały sprzęt specjalistyczny (aparaty powietrzne, sygnalizatory bezruchu, drabiny przenośne, pilarki do betonu, systemy wczesnego ostrzegania, rozpieracze ramieniowe, nożyce, rozdrabniarki, zestaw do telewizyjnego monitoringu sieci kanalizacyjnej, zestaw do czyszczenia kanalizacji, namioty dekontaminacyjne, skokochochrony, poduszki wysokociśnieniowe, kamery rewizyjne)	szt.	2017	134	69		69
		2018	0	0	0	0
		2019	3.529	3.529	0	3.529
		2020	3.521	-	3.465	3.465
Monitoring środowiska oraz wspomaganie zadań realizowanych przez WIOŚ	liczba zadań	2017	7	7	0	7
		2018	12	12	0	12
		2019	2	2	0	2
		2020	8	-	0	0
Programy wojewódzkie oraz programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	liczba zadań	2017	5	5	0	5
		2018	6	1	5	6
		2019	5	3	1	4
		2020	2	-	2	2

Tabela 41

Przykładowe efekty rzeczowe wynikające z umów zawartych w 2017–2020 r. Edukacja Ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne uczestniczące w konkursach	liczba podmiotów	2017	3	3	0	3
		2018	3	3	0	3
		2019	0	0	0	0
		2020	0	-	0	0
Szacunkowa liczba osób bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osoby	2017	954.268	1.003.666	0	1.003.666
		2018	252.340	233.411	26.338	259.749
		2019	288.520	121.281	35.224	156.505
		2020	155.296	-	46.554	46.554
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	szt.	2017	1578	1.604	0	1.604
		2018	1.832	1.486	13	1.499
		2019	1.756	216	190	406
		2020	1.884	-	43	43
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	szt.	2017	688	699	0	699
		2018	594	616	0	616
		2019	613	91	97	188
		2020	851	-	28	28
Liczba wycieczek	szt.	2017	1.322	1.356	0	1.356
		2018	1.094	1.044	0	1.044
		2019	1.188	235	111	346
		2020	914	-	63	63
Nasadenia, zakup roślin	szt.	2017	0	0	0	0
		2018	31.544	27.584	2.509	30.093
		2019	11.220	0	9.592	9.592
		2020	10.854	-	603	603
Zakup książek	szt.	2017	10	11	0	11
		2018	0	0	0	0
		2019	80	91	0	91
		2020	0	-	0	0
Ogródki dydaktyczne	szt.	2017	0	0	0	0
		2018	107	107	0	107
		2019	48	0	39	39
		2020	26	-	0	0
Ekopracownie	szt.	2017	50	50	0	50
		2018	0	0	0	0
		2019	95	0	93	93
		2020	60	-	0	0

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2019	Efekt osiągnięty w 2020 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2017–2020
Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	2017	19.375	19.428	0	19.428
		2018	10.043	10.099	162	10.261
		2019	18.022	1.639	9.743	11.382
		2020	15.759	-	1.530	1.530
Nakład publikacji/wydawnictwa	szt.	2017	237.115	244.615	0	244.615
		2018	83.956	83.508	0	83.508
		2019	147.463	83.076	11.039	94.115
		2020	74.800	-	37.100	37.100

Realizacja efektów ekologicznych i rzeczowych wynikających z umów podpisanych w latach 2017–2020 jest kontrolowana i weryfikowana będzie podlegała prezentacji w kolejnych edycjach deklaracji środowiskowej.

Fot. 7. Ogródek dydaktyczny w Szkole Podstawowej Nr 3 w Bełchatowie.

➤ Działalność promocyjna

W 2020 r. w Funduszu prowadzono działalność promocyjną na podstawie „Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2017-2020 r.”.

Pandemia COVID-19 wymusiła ograniczenie kontaktów bezpośrednich z potencjalnymi Beneficjentami Funduszu w zakresie prowadzonych działań promocyjnych. Działania zostały dostosowane do obowiązujących rygorów sanitarnych. Zrezygnowano z organizacji spotkań informacyjnych na terenie gmin i powiatów województwa łódzkiego oraz w siedzibie Funduszu, które w poprzednich latach cieszyły się dużym zainteresowaniem.

W 2020 r. WFOŚiGW w Łodzi prowadził działania promocyjne poprzez:

- stronę internetową www.wfosigw.lodz.pl,
- profil WFOŚiGW w Łodzi na portalu społecznościowym Facebook, który polubiło 2.490 osób; (w porównaniu do 2019 r. wzrost o 1.224 subskrybentów),
- współpracę z Radiem Parada poprzez emisję spotów promujących ofertę Funduszu w 2020 r. dla osób fizycznych i przedsiębiorców (2 spoty, 300 emisji),
- współpracę z Dziennikiem Łódzkim poprzez wydanie 4 stron wkładki do dodatku „Dzień czystego powietrza”,
- współpracę z Dziennikiem Łódzkim poprzez emisję reklamy internetowej na stronie dzienniklodzki.pl w ramach promocji wkładki z okazji „Dnia Czystego Powietrza” - 7.000 odsłon, forma reklamowa: rectangle multiscreen,
- współpracę z Radiem Łódź poprzez:
  - emisję 18 audycji o tematyce ekologicznej, promujących działalność WFOŚiGW w Łodzi;
  - utworzenie stałego działu pod nazwą WFOŚiGW na stronach Radia z linkami do wyemitowanych audycji;
  - umieszczenie logo WFOŚiGW w Łodzi wraz z informacją na temat finansowania audycji ze środków Funduszu pod hasłem „Sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi” z linkiem do strony <http://www.wfosigw.lodz.pl/>;
  - opracowanie i publikację na stronie <http://www.radiolodz.pl> artykułu z podsumowaniem każdej rozmowy, z załączonym dźwiękiem każdej audycji;
  - publikację postu na Facebook Radio Łódź z linkiem do ww. artykułu ze strony <http://www.radiolodz.pl/>.
- współpracę z Telewizją Polską Oddział w Łodzi poprzez kampanię promocyjną, której celem był wzrost zainteresowania widzów TVP Łódź tematem ekologii i ochrony środowiska. W ramach kampanii wyprodukowano i wyemitowano cykl 16 mini programów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- emisję spotów promujących ofertę Funduszu na ekranach LCD Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej (pociągi, kasy biletowe ŁKA, Centrum Obsługi Pasażera ŁKA),
- prowadzenie kampanii informacyjnej dla jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa łódzkiego - zorganizowano 7 spotkań, w których ogółem uczestniczyło 197 przedstawicieli gmin.

Edukacja ekologiczna w siedzibie Funduszu

W 2020 r. w siedzibie WFOŚiGW w Łodzi przy ul. Dubois 118 była kontynuowana edukacja ekologiczna poprzez prowadzenie zajęć warsztatowych. Zajęcia w siedzibie Funduszu odbywały się do marca 2020 r., po czym nastąpiła przerwa z uwagi na Pandemię COVID-19. Od października 2020 r. rozpoczęto prowadzenie zajęć warsztatowych w formie online.

Głównym założeniem warsztatów było przekonanie, że budowanie świadomości ekologicznej jest procesem, który powinien być rozłożony w czasie. Ważne jest, aby tego rodzaju zajęcia były realizowane wśród dzieci i młodzieży nie tylko na lekcjach, ale również wspólnie z instytucją, która wspiera inicjatywy służące ochronie środowiska w naszym województwie. W ten sposób dzieci i młodzież uczą się jak troszczyć się o rośliny i zwierzęta, jak segregować odpady, oszczędzać prąd i wodę, dbać o swój region poznając go jednocześnie. Efekty prac młodych, ale również dorosłych mieszkańców można znaleźć na FB i stronie internetowej Funduszu w zakładce „Dla Beneficjentów → Cześć Jestem EKO - edukacja ekologiczna w Funduszu → Galeria EKO-artystów”. Na stronie internetowej Fundusz systematycznie publikował kalendarz ekologiczny, w którym zamieszczano informacje o odchodach ważnych dni i świąt związanych z ochroną środowiska. Ponadto na portalu społecznościowym FB były przeprowadzane akcje ekologiczne powiązane z kalendarzem ekologicznym. Akcje te miały na celu prowadzenie edukacji ekologicznej dla szerokiego grona odbiorców poprzez internet. Na portalu FB zachęcaliśmy do wykonania m.in. ciekawych prac plastycznych, rysunków, hasel oraz prowadzenia segregacji odpadów. Dla autorów najciekawszych pomysłów i prace przekazywaliśmy artykuły promujące działalność Funduszu.

W 2020 r. ze względu na stan pandemii COVID-19 zajęcia warsztatowe z edukacji ekologicznej odbywały się w formie on-line pod hasłem EKO-piątki z WFOŚiGW w Łodzi.

Tematyka zajęć on-line była dostosowana do poziomu intelektualnego oraz wiekowego uczniów. Podczas zajęć wykorzystywane były materiały edukacyjne np. krzyżówki, malowanki, rebusy, quizy, labirynty itp. Materiały edukacyjne były również dostępne na stronie internetowej Funduszu w zakładce: Dla Beneficjentów → Cześć Jestem EKO - edukacja ekologiczna w Funduszu. Podczas zajęć uczniowie rozwiązywali quizy, krzyżówki, tworzyli plakaty i prace plastyczne. W 2020 r. odbyło się 10 spotkań, w których uczestniczyło ok. 380 uczniów z 8 placówek. Niektóre placówki uczestniczyły dwukrotnie w warsztatach z inną tematyką lub grupą wiekową uczniów.

Fot. 8. Zajęcia z edukacji ekologicznej w siedzibie Funduszu.

Uczestnictwo pracowników w systemie EMAS i współdziałanie ze społecznością lokalną

Ważnym elementem efektywnego funkcjonowania systemu EMAS jest zaangażowanie wszystkich pracowników oraz wsparcie i motywacja do podejmowania kolejnych działań w zakresie ochrony środowiska, którego udziela najwyższe kierownictwo Funduszu.

Pracownicy Biura uczestniczą w identyfikacji i ocenie aspektów środowiskowych, w identyfikacji ryzyk i szans, w przygotowywaniu kolejnych edycji Deklaracji środowiskowej.

W celu utrzymania w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania Prezes Zarządu powołał Zespół, którego zadaniem jest m.in. opracowanie corocznej Deklaracji Środowiskowej zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. (EMAS) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Ponadto w zakresie współdziałania ze społecznością lokalną w I kwartale 2020 r. Fundusz prowadził między innymi spotkania informacyjne, warsztaty z potencjalnymi Beneficjentami. Celem tych działań było poszerzenie wiedzy na temat kryteriów i zasad udzielania pomocy finansowej.

Doradcy energetyczni wspierali mieszkańców województwa łódzkiego w planowaniu, wdrażaniu inwestycji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii ze wskazaniem dostępnych na rynku możliwości finansowania tych inwestycji.

Prowadzono kampanie informacyjne dla jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa łódzkiego - zorganizowano 7 spotkań, w których ogółem uczestniczyło 197 przedstawicieli gmin.

Od II kwartału 2020 r. pandemia COVID-19 wymusiła ograniczenie kontaktów bezpośrednich z potencjalnymi Beneficjentami Funduszu w zakresie prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych. Działania zostały dostosowane do obowiązujących rygorów sanitarnych. Zrezygnowano z organizacji spotkań informacyjnych na terenie gmin i powiatów województwa łódzkiego oraz w siedzibie Funduszu, które w poprzednich latach cieszyły się dużym zainteresowaniem. W zamian Fundusz zaproponował zdalną formę kontaktu dla szerokiej grupy odbiorców.

Doradcy energetyczni WFOŚiGW w Łodzi prowadzili szkolenia w formie online dotyczące warunków i zasad korzystania z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, podczas których poruszano kwestie regulacji programowych, poprawnego wypełniania wniosku o dofinansowanie oraz procesu aplikowania, uzyskania i rozliczania dofinansowania. Ogółem w 2020 r. doradcy WFOŚiGW w Łodzi udzielili ok. 1.700 porad, konsultacji bezpośrednich lub mailowych. Konsultacje i porady dotyczyły m.in. Programów: „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”, finansowania inwestycji dla jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i rolników.

Sytuacja związana z ogłoszeniem stanu pandemii uniemożliwiła doradcom realizację wielu działań takich jak np. konferencje, szkolenia czy wydarzenia plenerowe. Aktywność doradcza została przeniesiona do sieci, gdzie zaczęto organizować spotkania on-line m.in. w ramach cyklu „Energetyczne czwartki”, podczas których osoby fizyczne mogły dowiedzieć się jak ubiegać się o dofinansowanie w ramach PPCP i jak je rozliczyć. Ponadto Doradcy uczestniczyli w roli prelegentów w webinarium organizowanym przez inne podmioty np. Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego. We wszystkich 44 wydarzeniach, w których doradcy uczestniczyli, wzięło udział ponad 850 osób, z czego 776 w formie on-line. Szkolenia dotyczyły głównie możliwości pozyskania wsparcia

finansowego dla osób fizycznych, dla jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców. Konsultacje doradcze objęły 32 inwestycje.

Jednostki samorządu terytorialnego mogły zgłaszać pracowników celem przeszkolenia ich z zakresu zagadnień związanych z efektywnością energetyczną oraz odnawialnymi źródłami energii, w ramach szkoleń „Energetyk Gminny”. W IV kwartale 2020 r. przeprowadzono kolejną, czwartą już turę szkoleń podstawowych dla energetyków gminnych, w ramach której przeszkolono 11 osób z 9 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa łódzkiego. Ponadto zorganizowano dwie edycje szkoleń uzupełniających dla przeszkolonych już wcześniej energetyków gminnych, w których uczestniczyło 15 osób z 14 gmin.

Doradcy Energetyczni brali udział w 2 audycjach radiowych i w jednym filmie promocyjnym Projektu. Koszty kwalifikowane w ramach ww. projektu są w 100% refundowane ze środków Unii Europejskiej w ramach POIiŚ 2014-2020.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi od wielu lat prowadzi własną stronę internetową pod adresem: www.wfosigw.lodz.pl, na której umieszczone są wszystkie najważniejsze informacje dotyczące jego działalności. Jest ona na bieżąco aktualizowana i stanowi najbardziej popularne źródło pozyskiwania informacji. Na stronie znajdują się informacje dotyczące m.in. struktury organizacyjnej Funduszu ze wskazaniem danych kontaktowych do pracowników, Strategia działania na lata 2017–2020, Plan Działalności, sprawozdania z działalności, zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi, harmonogramy naborów wniosków, programy priorytetowe i formularze wniosków o udzielenie dofinansowania.

Na stronie internetowej Funduszu znajdują się także informacje związane z funkcjonującym w WFOŚiGW w Łodzi Zintegrowanym Systemem Zarządzania, w zakładce „EMAS” zamieszczona jest aktualna edycja Deklaracji Środowiskowej oraz adres email, za pośrednictwem którego istnieje możliwość zadawania pytań, udzielania odpowiedzi i prowadzenie dialogu ze społecznością lokalną w zakresie oddziaływania na środowisko przez WFOŚiGW w Łodzi. W listopadzie 2020 roku została uruchomiona nowa strona internetowa WFOŚiGW w Łodzi, która spełnia wymagania WCGA 2.0., jest bardziej przejrzysta, czytelna i intuicyjna.

Szybkim i sprawdzonym sposobem przekazywania przez Fundusz informacji jest prowadzony od 2012 roku profil na portalu społecznościowym Facebook. Ukazują się na nim posty dotyczące bieżącej działalności WFOŚiGW w Łodzi, informacje o programach priorytetowych, ogłaszanych konkursach oraz ważne informacje dotyczące stanu środowiska, w tym jego zagrożeń i ochrony.

W sprawie pytań i uwag dotyczących tego dokumentu oraz oddziaływania środowiskowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi prosimy o kontakt z Panią Marzeną Ciechulską (mciechulska@wfosigw.lodz.pl).